

Izbaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 28. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava
v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 16

Ljubljana, sredo, dne 21. januarja 1931

Leto II.

Prva seja banskega sveta Dravske banovine

Velik programatičen govor bana dr. Marušiča - Vsi morajo sodelovati - Delo, varčnost in gospodarnost temeljna načela - Ekspoze načelnika finančnega oddelka - Proračun znaša 119,964.015 Din - Zvišani izdatki za kmetijstvo, javna dela, prosveto, trgovino, obrt in industrijo - Druge postavke - Znižanje banovinske doklade na neposredne davke od 40 na 35 odstotkov

Ljubljana, 20. januarja. AA. Danes ob 10. dopoldne je ban Dravske banovine dr. Marušič Drago v prisotnosti pomočnika bana dr. Pirkmajerja Otnarja in načelnikov vseh oddelkov banske uprave v sejni dvorani TOI otvoril prvo zasedanje banskega sveta Dravske banovine.

Navzoči so bili vsi banski svetniki razven banskega svetnika g. poslanika dr. Alberta Kramarja, ki se je opravičil.

Najprej je g. banski svetnik Miroslav Senekovič prečital naslednje:

Z odlokom od 9. januarja 1931. I. št. 878/1 je g. ban Dravske banovine na podlagi čl. 6. pravilnika o organizaciji in delu banskih svetov odločil:

1. da se sestane banski svet Dravske banovine na svoje prvo zasedanje dne 20. janu-

arja 1931 ob 10. uri v Ljubljani;

2. da se bodo seje banskega sveta vršile v sejni dvorani zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani in

3. da se bo v zmislu določil čl. 11. pravilnika o organizaciji in poslovanju banskih svetov na tem zasedanju obravnaval predlog banovinskega proračuna Dravske banovine za leto 1931/1932.

Obenem je s tem odlokom na podlagi čl. 14. odst. 2. navedenega pravilnika odredil za delovodjo banskega sveta Senekoviča Miroslava, banskega svetnika in kot njegovega pomočnika Božica Jerneja, banovinskega finančnega sekretarja.

Nato je g. ban dr. Drago Marušič imel na banske svetnike naslednji nagovor:

Imam mnogobrojne gospodarske panogami, najboljše polje za pravilno gospodarsko ureditev. Te različne gospodarske panoge so takorekoč medsebojno povratno zavarovanje za slučaj gospodarske krize. Ako je ena panoga v krizi, mora primanjkljaj pokriti druga gospodarska panoga itd. Zadržništvo, poljedelstvo, vinogradništvo, sadjarstvo, gozdarstvo, izkoriščanje gozdnih sadežev, živinoreja, čebelarstvo, perutninarstvo itd. itd. morejo med seboj konkurirati v plemeniti tekmi, da se čim uspešneje razvijajo. Izkoristiti se mora vsak košček zemlje, ker je vsak košček zemlje sposoben, da z delom pripomore do novih dobrin; kraje v katerih ne uspeva žito, trta ali sadno drevo, moramo pogozditi. Gledati moramo, da bo čas, kateri je določen za delo, vsestransko koristno uporabljen.

V predloženem načrtu proračuna smo skrbeli, da damo pobude za napredek in intenzivno gojitev vseh panog v kmetijstvu in smatramo, da je denar, katerega bomo uporabili v te svrhe, gospodarsko naložen denar.

Za dobre ceste in dvig tujskega prometa

V svesti smo si bili važnosti dobrih prometnih zvez, zlasti cest, za vse naše gospodarstvo, predvsem pa tudi za kmetijsko gospodarstvo.

Nismo mogli zapreti oči tudi pred dejstvom, da postaja tujski promet čedalje bolj važna panoga v Dravski banovini in da so za tujski promet dobra prometna sredstva predpogoji. — Poleg tega pa smo se ozirali tudi na to, da je v svrhu razširitve tujskega prometa potrebno, da bo naša gostilničarska in hotelska obrt na višku, da lahko zadosti svojim nalogam, vsled česar moramo skrbeti, da se kolikor mogoče dvigne tudi ta gospodarska panoga.

Druge naloge

Narodna prosveta je najlažje orožje v konkurenčni borbi za življenjski obstanek ter smo tudi tozadevno predvideli v okviru omejenih nam sredstev. Podpore, ki naj našemu narodu lastni želji po izobrazbi dajo še močnejšo pobudo

Glavne smernice banovinskega proračuna

Ako hočemo priti do pravilne ocene potreb, ki se naj krijejo potom banovinskega proračuna, je potrebno, da imamo na umu delokrog, ki je z zakonom določen banovini. Zato ne bo odveč, ako citiram § 29. zakona o banski upravi, ki je važen zlasti tudi radi tega, da ostane pri proračunu v okviru našega delokroga. Omenjeni paragraf se glasi:

»Poleg poslov obče uprave, ki so prenešeni v banovo pristojnost, skrbi ban glede banovinskih poslov in budžetiranja za gospodarske, humanitarne, zdravstvene, socialne, prometne in kulturne koristi banovine in njenega prebivalstva, kolikor se nanašajo na naloge, ki presegajo po svojem pomenu obseg in potrebe posrednih občin ter obsegajo večje delo banovine, nimajo pa važnosti za vso državo. V ta namen sme osnavljati in podpirati ban na podlagi potrjenega banovinskega proračuna, zavode, podjetja in ustanove zaradi razvijanja in pospeševanja telesne in moralne blaginje in narodnega izobraževanja, za izboljševanje prometnih, stanovanjskih, zdravstvenih in socialnih razmer, ali za zadoščanje kulturnim ali gospodarskim potrebam prebivalstva v banovini.«

V okviru samostalnega področja so tedaj banovini naložene predvsem te naloge:

1. Kritje vseh izdatkov, ki obremenjujejo banovino po specialnih zakonih.
 2. Kritje osebnih izdatkov za osobe, urade in naprave, prevzete od bivših samouprav.
 3. Skrb za gospodarske, humanitarne, zdravstvene, socialne, prometne in kulturne koristi banovine in njenega prebivalstva.
- S specialnimi zakoni so banovini naložene predvsem te naloge: Vzdrževanje banovinskih cest in mostov, vzdrževanje skrbstvenih zavodov in bolnic, plačilo osebnih prejemkov zdravnikov v združenih zdravstvenih občinah in zdravil za siromašne osebe, vzdrževanje

Da smo morali skrbeti tudi za našo trgovino, obrt in industrijo, leži na dani. Sploh je potrebno izhajati od načela, da so vse naše gospodarske panoge solidarne ter da so navezane tako tesno druga na drugo, da se morejo uspešno razvijati same v harmoničnem sodelovanju.

Istotako nam je bila briga, da se zavzamemo tudi za naše socialne in zdravstvene ustanove ter bomo gledali na to, da se bo narod vedno bolj zavedal važnosti narodnega zdravlja, zdravih stanovanj, zdrave pitne vode in zdravega načina življenja.

Toliko sem hotel v splošnem naglasiti.

srednjih šol in učiteljskih, vzdrževanje banskih uradnih poslopij in tako dalje.

Glavna načela pri sestavi proračuna

Vse tu našete funkcije, ki jih naj po zakonu izvršuje banovina, so trajne, ter se redoma ponavljajo leto za letom v zvišani izmeri. Izvrševanje tega obširnega delokroga pa zahteva predvsem veliko denarnih sredstev, ki jih mora banovina dobiti večinoma z javnimi davki. Upoštevajoč sedanjo splošno težko gospodarsko stanje in depresije v pridobitnih panogah, se v tem pogledu samo ob sebi na-

Načelnik finančnega oddelka kr. banske uprave dr. Filip Orel.

Govor bana dr. Draga Marušiča

Veseloštevani gospodje člani banskega sveta!

Dovolite mi, da Vas predvsem na tem prvem zasedanju banskega sveta iskreno pozdravim v prepričanju, da bo Vaše sodelovanje pri našem stremljenju za povzdigo ekonomskega, socialnega in kulturnega nivoja Dravske banovine imelo uspešne posledice. Zlasti pa sem prepričan, da se bodo s skupnim pretresom banovinskega proračuna za leto 1931/32 ugotovile smernice za delo na splošni povzdigi narodnega gospodarstva in narodne prosvete, za katero moramo vložiti svoje moči vsi brez razlike. S takim složnim sodelovanjem predstavnikov državne oblasti ter vsega naroda, s tem, da bomo najzvestejši pomočniki Njegovega Veličanstva kralja pri njegovih naporih, da se čim preje dogradi in konsolidira naša lepa, edinstvena država Jugoslavija, da se gospodarsko in kulturno razvije, da bo močna v svojem neomajnem hotenju edinstva in neodvisnosti, smemo biti uverjeni, da se najlepše oddolžimo neštetim žrtvam, ki so položile svoje življenje za ta ideal. S takim delom pa se tudi najboljše zahvalimo Njegovemu Veličanstvu kralju za njegov modri in rodoljubni akt od 6. januarja 1929. ter opravičimo nade, katere je stavil naš ljubljani vladar v Svoj narod.

Vsakdo mora sodelovati — skeptiki so narodni škodljivci

Čas, v katerem živimo, je ogromnega pomena za bodočnost Jugoslavije in za razvoj našega naroda. Vsled tega moramo z enako požrtvovalnostjo, kakor so se zalagali naši heroji na bojnih poljanah za ostvareitev stoletnega sna naših največjih veleumov, izvesti do konca to veliko delo, nam v čast, a našim potomcem v ponos, tako da zgodovina ne bo mogla reči, da je naša v velikih časih majhna in malodušna ljudje. Naše delo pa je postalo tudi mnogo lažje, ker so naše smernice jasne in čiste, ker naše delo za dobrobit naroda temelji na narodnem čustvovanju, na narodnih težnjah in potrebah, ker je program, katerega zastopamo, tako širok in tako splošno naroden, da je sodelovanje na tem programu vsakemu omogočeno.

Uvaževanje in zaščita verskega čuta našega naroda, ki tvori zdravo, etično podlago za vsako javno in privatno ureditev, razumevanje za kulturne tradicije, katere naj bodo možna komponenta pri zgradbi jugoslovanske kulture in pri vsem tem globoka ljubezen do našega naroda in do njegovega prvega predstavnika, našega ljubljene vladarja, so misli vodnice našega dela. Kdor pri takem delu stoji ob strani, ne razume sedanje dobe. Apatija in skepticizem podrežujeta žive energije naroda, vsled česar moramo na fronti narodne obnove in državnega preporoda smatrati ljudi, ki svestno ali nesvestno zavirajo to močno delo, za narodne škodljivce.

Doba preprirov je za nami

Ze morejo biti vsakomur jasne blagodejne posledice novih metod in novih potov, katere je inavguriral januarski manifest. Razdori in prepri, ki so vezali dober del narodne ener-

gije in ki so nanesele toliko škode naši mladi državi, so se končali, nastal je mir ter se že po večini občin Dravske banovine opaža složno sodelovanje, brez ozira na prejšnje delitve, edino pravilno po gospodarskih in nacionalnih vidikih. Brzi in premišljeni ukrepi kraljevske vlade pripomagajo dnevno k ublažitvi gospodarske krize, ki je svetovna, in ki se — zahvaljujoč se ravno načinu reševanja državnih poslov ter sodelovanju naroda — ne pojavlja v naši državi v taki ostroti, kakor v drugih državah. Po mojem globokem prepričanju bi bila prava katastrofa za naš narod, ako bi nas svetovna kriza zatekla v razbrzdanih političnih razmerah, kakršne so bile pred 6. januarjem 1929. Vera v objektivnost državne uprave, katere je bila pri prejšnjih parlamentarnih režimih po pravici omajena, se je zopet vzpostavila ter gleda narod vsled tega z zaupanjem v bodočnost. Ta absolutna objektivnost državne uprave, kateri je pri njenih poslih edini cilj dobro naroda, in katere ne kalijo več nekdanji nezdravi izrasliki parlamentarizma, je predpogoj, da narod čuti, da med njim in njegovim kraljem ni več posredovalca.

Trije temelji vsega gospodarskega dela

Rekel sem, da je gospodarska kriza svetovna in je prirodna, da se mora odraziti tudi na naše gospodarske razmere. Zato nam je v prvi vrsti dolžnost, da iščemo način, kako bi se ubranili njenih škodljivih posledic. V tem oziru moramo predvsem vse naše gospodarske delo postaviti na tri važne temelje, to so: delo, varčnost in gospodarnost. Gledati moramo, da zaposlimo vse sile naroda, kajti z delom se ustvarjajo nove materialne dobrine, katere množijo narodno bogastvo in blagostanje. Pri porabi dobrin moramo biti varčni ter moramo gledati, da jih ne trošimo po nepotrebnem; omejiti moramo naše potrebe na najnujnejše. Nad vsem tem pa mora biti gospodarnost, t. j. tako delo kakor varčnost morata sloneti na zdravih gospodarskih gospodarskih podlagah. Samo ono delo je v prvi vrsti koristno, katero ustvarja dobrine, ki so za razvoj gospodarstva potrebne; zato je naša dolžnost, da gledamo, da je vsako delo koristno in uporabno.

Poleg vse varčnosti moramo tudi trošiti; ali gledati moramo, da izdatki, kateri so potrebni, donesajo največjo svoto potrebnih dobrin pri čim manjši potrošnji. Delo, kakor tudi varčnost, kateri se ne bi ravnali po teh načelih, bi ne bili na mestu.

Kmetijski stan steber narodnega gospodarstva

Prirodno je, da gledamo, kje se ta načela morejo v naši državi, in specijelno tudi v Dravski banovini, najučinkoviteje vporabiti. Mislim, da tu ne bode nobenega spora, ako povdarim, da je napreden kmetijski stan steber narodnega gospodarstva. Predgovor, da ako se kmetu dobro godi, se vsem dobro godi, ni vzela kar tako iz zraka. Danes je vsakomur jasno, da prihaja v gospodarskem življenju kmet kot producent in konsument v prvi vrsti v poštev; in ravno kmetijski stan nudi, s svo-

laga velika rezerviranost in kritičnost. — Pri presoji in sestavi proračuna je bila moja glavna naloga, da najdem pravo mejo, koliko morem zahtevati prispevkov od prebivalstva v obliki davščin za kritje potrebščin banovine, da se pri tem ne ovira ali pa celo oškoduje narodno gospodarstvo posameznikov, torej obdačbo, ki jo mora prebivalstvo brez škode še prenašati in najnižjo mero izdatkov, pod katero se le-ti ne smejo reducirati na škodo splošnosti. Iz teh razlogov in posebno še z ozirom na sedanje neugodno stanje našega narodnega gospodarstva je v banovinskem proračunu popolnoma izveden princip absolutnega varčevanja na eni strani in kolikor mogoče opreznost izbira dohodkovnih virov na drugi strani. — Osebito nameravam pritegniti k stroškom za vzdrževanje, moderniziranje in gradnjo cest predvsem dotične interese, ki imajo od dobrih cestnih zvez največje koristi.

Glede potrebščin je treba še omeniti, da jih ni mogoče popolnoma kriti z enim proračunom ali v enem letu, temveč je treba razpo-

ložljiva sredstva porazdeliti na posamezne panoge sorazmerno njih nujnosti potreb tako, da se najnujnejše potrebe zadovoljijo pred manj nujnimi in da se te preloži eventualno na poznejši ugodnejši čas. Kot najnujnejše potrebe smatram one, ki morejo dvigniti gospodarsko moč najširših slojev prebivalstva, to je predvsem kmetijskega ljudstva. Le na ta način je mogoče varovati vrhovno načelo budžetiranja, da se smejo redni izdatki kriti le z rednimi dohodki. Vsak drug način budžetiranja bi se moral maščevati.

Upoštevati pa je treba še drugo načelo, da se izredne potrebščine, posebno investicije, ne smejo kriti iz rednih dohodkov. Za take potrebščine se morajo najeti dolgoročno posojila, da se bremena razdele na daljši čas eventualno tudi na poznejši rok, kar je v svojem bistvu popolnoma upravičljivo, ker koristi od takih investicij ne prejema le sedanja generacija, temveč tudi poznejši rodovi.

Po teh vidikih je v glavnem sestavljen banovinski proračun za proračunsko leto 1931-32.

Podrobni podatki o proračunu

Za izvršitev poslov, ki so naloženi banovini, je treba predvsem zadostno število uradništva. Ekspeditivnost pri reševanju uradnih poslov zahteva, da se spisi rešujejo pravočasno in da je predvsem gospodarsko pospeševalna služba vedno na tekočem. Število dne 1. decembra 1930 pri kraljevski banki upravi nameščenih banovinskih uslužbencev znaša 238. Pri tem niso všteti uslužbenci na banovinskih zavodih, ustanovah in podjetjih, kakor tudi ne uslužbenci cestnih uprav (cestni nadzorniki in cestarji) ter zdravniki ter sestre pomočnice v združenih zdravstvenih občinah. V proračunu za leto 1931-32 je predvideno pri kraljevski banki upravi in sreskih načelnstvih 332 službenih mest.

Za pospeševanje kmetijstva 19,769.211 Din

Ostali izdatki banovinskega proračuna pa so namenjeni poleg odplačevanja banovinskih dolgov, predvsem za izboljšanje sedanjega neugodnega gospodarskega stanja in za povzdigo splošne kulture v banovini. Semkaj spadajo predvsem izdatki za pospeševanje kmetijstva, v katere svrhe je določen znesek 19,769.211 dinarjev. Tukaj je posvečena posebna pažnja splošni in strokovni izobrazbi kmetijskega ljudstva, izboljšanje in racionalizacija kmetijskih obratov ter kmetijskim združenjem in društvom. Veliki izdatki za socialno skrbstvo in bolnice

Izdatki za socialno skrbstvo in narodno zdravje predstavljajo v banovinskem proračunu relativno najjačjo postavko. Preskrba siromašnih oseb je po zakonu sicer naložena občinam, vendar pa se mora na tem polju udeleževati tudi banovina, osebito na polju mladinskega skrbstva s tem, da vzdržuje 2 dečja domova, 3 zavode za defektno deco in 1 zavod za vajeniški naraščaj. Zelo živahno delovanje razvija banovina tudi v tem pravcu, da posreduje za osirotelo deco, ki nimajo roditeljev ali je njena vzgoja iz drugih razlogov ogrožena, da najde rednike iz vrst poštenih družin in na ta način zavaruje otrokom edino primeren vzgojo v okviru družine.

Pri pospeševanju in čuvanju narodnega zdravja odpade največji del izdatkov na vzdrževanje bolnic in bolniških naprav. Obseg obstoječih bolnic ne zadostuje več, ker se opaža stalno naraščajoča frekvenca bolnic in s tem stalen porast bolniških oskrbnih dni. Radi tega moramo posvetiti vsi skrb izpopolnitvi in razširitvi bolniških naprav z zgraditvijo novih bolniških zgradb in razširitvijo obstoječih bolnic. Velik nedostatek na tem polju je pomanjkanje zadostnih prostorov za umobolne bolnike. Ze bivši oblatni samoupravi sta hoteli temu nedostatku od pomoči z nakupom primerne posesti in zgraditvijo nove umobolnice. Ta načrt je izvedla banovina na ta način, da je kupila graščino »Nove Celje«, kjer bo v prenovljenih in adaptiranih prostorih mesta za 300 umobolnih oseb, s čemur se bo zadovoljilo za enkrat najnujnejšim potrebam. — Razven bolnicam posveča banovina tudi veliko pažnjo čuvanju narodnega zdravja in pospeševanju higijene. V ta namen je stavljen v proračunu večji znesek za asanacijo podeželskih občin in za podpiranje zgraditve zdravstvenih naprav.

Radi povzdige in napredka ostalega gospodarskega in kulturnega življenja v banovini se namerava pospeševati obrt, trgovina in industrija. Na široki podlagi zasnovana

elektrifikacija banovine

bo za gospodarski razvoj vsekakor ogromnega pomena. Sem spada nadalje briga za ceste in komunikacije v obče, izpopolnitev avtomobusnega prometa kot dopolnilo železniških zvez, modernizacije in rekonstrukcije obstoječih cest. Sedanje cestne zgradbe niso več primerne za naglo se razvijajoči avtomobilski promet, vsled česar ne trpi samo promet, temveč tudi ceste same in se mora za njih vzdrževanje trošiti nesorazmerno visoke zneske. Ureditve cest po modernih načelih zahteva trenutno sicer res velike investicije, ki so pa dobro naložene, ker se vzdrževalni stroški reducirajo in je na ta način že podana opravičitev investicije. Radi tega nas trenutno večji izdatki ne smejo plašiti, kakor splošna prevelika štednja ni na mestu tam, kjer gre za izdatke, ki povzročajo gospodarsko življenje, ublažujejo go-

spodarsko krizo in s tem pospešujejo splošno blagostanje in jačajo davčno moč prebivalstva. S tem je podan predpogoj za hitrejši tempo napredka, ki pa ni odvisen samo od materialnih dobrin, temveč v veliki meri tudi od stanja splošne prosvete in izobrazbe.

Skrb banovine za znosnost davčnih bremen

Najvažnejši činitelj za širjenje prosvete in izobrazbe po deželi so osnovne šole. Zakon o narodnih šolah nalaga občinam dolžnost, da morajo vse povsod skrbeti za primerne šolske zgradbe, kar pa dovede v nerednih slučajih do težke preobremenitve občinskih financ. Značilno pa je, da ni mogoče govoriti o splošni preobremenitvi občin, temveč so to le sporadični slučajji v okrajih, ki so vsled premajhnega obsega in s tem združene male davčne moči, bili že do sedaj pritegnjeni k javnim dajatvam v pretirani meri. Konstatirati je treba, da so državni davki vsekakor znosljivi in v primeri z drugimi državami zmerni, da pa postanejo te dajatve zelo občutne, ko se jim pridružijo še banovinske, sresko-cestne, zdravstvene, zbornične in občinske doklade. Vsled uveljavljanja novega šolskega zakona in drugih zakonov, ki so naložili občinam nove naloge in bremena, je v nekaterih občinah obremenitev prav težka, vendar je položaj v Dravski banovini že dokaj ugodnejši, ker znaša najvišji odstotek doklad k državnim neposrednim davkom le pri eni občini 378%, ki se vsled cestnih, zdravstvenih in banovinskih doklad, doklade zvišajo na 465%. Glavni del občin po številu 904 pa pobira občinske doklade, ki ne presegajo 100% in od teh je 448 občin, kjer znaša občinske doklade manj kot 50%. Nad 100% občinsko doklado ima v Dravski banovini 120 občin tedaj le 11,5%.

Iz tega izhaja, da leži glavni problem finančne preobremenitve občin in okrajev v enakomerni višini avtonomnih doklad. Vsa sanacija v tem pogledu mora torej iti za tem, da se ta neenakomernost po možnosti odpravi ali pa vsaj zmanjša, da se javna bremena razdelijo kolikor mogoče enakomerno na vse občine v banovini. V to svrhu je povsem potrebno, da se s povečanjem občinskih okolišev na eni strani ojača njih davčna moč, na drugi strani pa po principu vzajemnosti zasigura preobremenjenim občinam finančno pomoč s tem, da se jim daje iz banovinskih sredstev podpore za one izdatke, ki povzročajo pri posameznih občinah previsoko obremenitev. Na ta način se previsoka bremena ene občine razdelijo na širši krog, s čemur samopos sebi postanejo lažje znosljiva. Zavedajoč se tega, je banska uprava v proračunu banovinskega šolskega odpora predvidela znesek po Din 2.000.000 za podpiranje zgradb šolskih poslopj in učiteljskih stanovanj. Te podpore bodo deležne predvsem občine, ki bi morale vsled zgraditve šolskih poslopj doklade k državnim davkom izredno povišati. Enakemu cilju služi daljni znesek Din 4.000.000 za ustanovitev banovinskega šolskega sklada, ki se bo uporabljal za dajanje posojil za šolske zgradbe, odnosno za bonifikacijo dela obresti takih posojil. Izenačenju bremen, po principu, da je treba ustvarjati čim večjo davčno osnovo in omogočiti pomoč potom finančno krepkejšim okrajem šibkejšim, služi tudi nedavno izvršena komasacija cestnih odborov. Po istem principu je s posebnim pravilnikom tudi določen ključ banovinskega prispevka za vzdrževanje banovinskih cest. — Vse te odredbe bodo v izdatni meri pripomogle k izenačenju gospodarskih prilik v banovini, kar je tembolj potrebno, ker so bili gotovi deli banovine svoječasno le v mali meri deležni potrebne podpore za gospodarski razvoj in napredek.

Princip gospodarstva

Težak gospodarski položaj vseh krogov, ki je bil pri sestavljanju proračuna pred očmi, zahteva kar največjo gospodarnost, ki pa ne sme iti — kakor že omenjeno — tako daleč, da bi se eliminirali izdatki, ki so koristni in potrebni, da zaostavijo nadaljno gospodarsko navedovanje in dvigovanje splošno blagostanje. Princip gospodarnosti se je začel pri izvrševanju banovinskega proračuna povsod in dosledno izvajati. Storišeni so v tem smislu važni ukrepi. Banovinska podjetja in ustanove morajo postati

vzor dobrega in racionalnega gospodarjenja. Radi tega je pri njih uvedeno knjigovodstvo po trgovskih načelih in se bo že v bodočem letu mogla konstatirati njih rentabilnost. V tem pogledu se je v preteklosti mnogo grešilo, marsikaj gre pa tudi na rovaš neekonomične štednje, vsled česar posebno kmetijski zavodi in bolnice niso mogle napredovati, temveč se je njih stanje poslabšalo. Gospodarnost se mora pokazati posebno tam, kjer gre za večje izdatke. Tu mislim predvsem na razne večje nabavke za bolnice, kmetijske šole in ostale zavode. V tem cilju je s posebnim pravilnikom odredjena centralizacija vseh večjih nabav, izvzemši življenjskih potrebščin, ki se naj krijejo v lokalnem področju. Na ta način upam, da se bodo z direktno nabavo velikih količin potom veletrgovine izdatki za mnoge potrebščine bistveno zmanjšali.

Veliko važnost polaga tudi na gospodarnost pri sreskih cestnih odborih, kateri se ravno pri nabavi gramozu nudi prilika, da z preudarno ureditvijo tega vprašanja znatno zmanjšajo svoje izdatke. Gospodarnost zahteva tudi moderniziranje cest, ker se trenutni večji izdatki obrestujejo z zmanjšanimi vzdrževalnimi stroški. Primerno vzdrževanje že obstoječih cest in njih moderniziranja z ozirom na avtomobilski promet je nujno potrebno, zahteva pa take denarne žrtve, da jih ni mogoče kriti iz rednega občega banovinskega proračuna. Radi tega je treba v te svrhe najti posebne vire, ki so v organični zvezi z uporabo cest in ki bi se izključno uporabljali za cestne svrhe. V ta namen je predvidena

ustanovitev banovinskega cestnega fonda

iz katerega bi se naj krili vsi materialni izdatki za vzdrževanje in manjše rekonstrukcije ter obresti in anuitete od cestnih investicijskih posojil. Za kritje izdatkov cestnega fonda bi naj služile predvsem takse na motorna vozila v približni višini sedanjih državne in banovinske takse. Splošno je znano, da motorna vozila na eni strani v znatni meri kvarijo naše ceste, na drugi strani pa kategorično zahtevajo izboljšanje sedanjih cest. Radi tega je le pravično, da se jih v izdatni meri pritegne k cestnim stroškom. Ravno tako je upravičen davek na nakladanje in razkladanje za prevoz blaga na železnici. Treba si je samo predočiti, da se je leta 1928, na ozemlju Dravske banovine natovorilo in iztovorilo na železniških postajah preko 6.000.000 — ton blaga. Na kilometre daleč od železniških postaj se kvarijo s tem tovori ceste, ne da bi dobila cestna uprava za to primeren ekvivalent, ki ga tudi ni mogoče zajeti s pobiranjem posebnega prispevka za prekomerno uporabo cest. Kot nadaljni viri cestnega fonda pridejo v poštev: Trošarina na bencin, trošarina na pneumatiko, prispevek avtobusnih podjetij za prekomerno uporabo javnih cest, taksa na šoferske legitimacije, odkup osebnega dela na banovinskih cestah, davek na premije od zavarovanja motornih vozil in davek na vprežno živino. Vsi ti dohodki imajo posredno ali neposredno zvezo z uporabo cest. Radi tega je pobiranje teh davščin in izključna uporaba v cestne svrhe popolnoma upravičena ter jo bo prebivalstvo z večjim razumevanjem prenašalo.

Ako bo država v ta fond odstopila državne takse na vozila in trošarino na bencin, bo banovina s pomočjo tega fonda vzdrževala tudi državne ceste ter jih preuredila, da bodo odgovarjale sodobnim potrebam.

Kakor že omenjeno je banovini predvsem naloženo

pospeševanje gospodarskega in kulturnega napredka

Kar se tiče te pospeševalne funkcije, ki je naložena banovini, je treba ugotoviti, da se glede posameznih panog vrši na različne načine in sicer posredno in neposredno. Deloma je za to nastavljen strokovni uradniški aparat, kateri sodeluje, kot svetovalec in učitelj ter tudi kot vsodbuditelj, da se odpravijo ovire do breemu razvoju dotičnih panog, da se uporabljajo sodobna in najboljša sredstva za doseg čim jačjega efekta, ter da se obče dviga kultura in poznavanje posameznih gospodarskih panog. Neposredno pa se vrši pospeševanje s tem, da se pomaga z materialnimi sredstvi, da se dajejo podpore, ki naj zlasti v časih, ko so izvesne potrebščine v cenah visoke, omogoči nabavo istih. Tu smo polagali mnogo važnosti, da odpravimo nedostatke preteklosti ter vzamemo podporam oni značaj, ki je nekdanj kvarno vpliv

val na moralo našega naroda. Objektivna uprava daje podpore po enotnih načelih, ki so za vsakogar ista in abstrahira kolikor toliko od osebnega momenta. Zato so se pripravili in objavili posebni pravilniki, v katerih so naprej točno precizirani pogoji za doseg podpore, ki se dajejo za pospeševanje raznih kmetijskih panog, za asanacijo vasi, za vodovode, melioracije itd. Podpora naj se daje praviloma samo v obliki percentualnega prispevka k nabavnim, oziroma investicijskim stroškom, ali pa naj bo nagrada za vzorno gospodarjenje. V poslednjem slučaju naj vzpodbuja okolice k napredku, sicer pa ji je mesta samo tam, kjer je požrtvovalnost neposrednih interesov zasigurana. Pri študijskih podporah se uveljavlja načelo, da mora biti iste deležen le najboljši in najrevnejši. Tu vrše podpore neke vrste selekcijo, da rešimo iz podeželja naše najbolj nadarjene ljudi ter jih izobrazimo v prid ožje in širje domovine. Za one, ki so že v svojih poklicih ali pa jim je služba zasigurana, se namerava ustanoviti študijski fond, iz katerega se bodo dajale izključno brezobrestna posojila za spopolnitev študija doma ali v inozemstvu, ako so prosilec trenutno brez sredstev. Tako se bo iz sredstev študijskega fonda moglo vsi v teku nekaj let trajno podpiranje potrebnih brez posebne obremenitve banovine. Povdarjam to radi tega, ker je bilo potrebno, da se v pospeševalni službi zavede odreden sistem, katerega more tudi javnost kontrolirati.

Ni mi potreba posebej povdarjati, da sem v proračunu poskrbel tudi za to, da se sokolska vzgoja čim izdatneje podpira. Sredstva so namenjena v glavnem za izobrazbo vaditeljskega naraščaja. To je potrebno, ker se na podlagi sokolskih načel in s pomočjo sokolske organizacije, katere naj ustanovijo svoje posojilnice v zadnji vasi, vzgojijo naš narod v zdravju in moči, v zvestobi do domovine, požrtvovalnosti, bratstvu in medsebojni ljubezni.

Udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju

Najstarejši član banskega sveta župan in gostilničar v Lokah pri Zusmu g. Florijan Gajšek je nato predlagal, naj se odpošlje Nj. Vel. kralju Aleksandru I. udanostna brzojavka, predsedniku ministrskega sveta generalu Živkoviću pa pozdravna brzojavka.

Brzojavka Nj. Vel. kralju se glasi:

Nj. Vel. kralju Aleksandru I., Beograd.

Pod predsedništvom bana g. dr. Marušića Draga zbrani člani banskega sveta Dravske banovine si usojamo na svoji seji izraziti Vašemu Veličanstvu svojo neomajeno svestoto in udanost s najiskrenejšimi željami za Vas in Vašega visokega doma dobrobit. Trdno zaupajoč v vsiljeni in smotni cilj Vaše vladavine dajemo obenem izraza svoji trdni nadi, da boste od Vas započeto delo narodnega in državnega ujedinjenja dovedli do popolnega konca v srečo in procvit našega naroda in naše ljubljene države.

V to ime Vam kličemo: Bog živi našega ljubljene vladarja in kralja Aleksandra I. in njegov visoki dom.

Čitanje te udanostne brzojavke so vsi navzoči poslušali stoje ter z navdušenim odobravanjem sprejeli ta predlog.

Pozdravna brzojavka min. predsedniku generalu Živkoviću Ekspoze

Brzojavka predsedniku ministrskega sveta generalu Petru Živkoviću se glasi:

Gospod Peter Živković, predsednik ministrskega sveta, minister za notranje posele, armijski general, počasni adjutant Nj. Vel. kralja, Beograd.

Pod predsedništvom bana g. dr. Marušića Draga na svoji prvi seji zbrani člani banskega sveta Dravske banovine Vas prisrčno pozdravljamo kot prvega sodelovalca našega ljubljene vladarja kralja Aleksandra I. Obenem upamo in želimo, da bomo s svojim delom Vam pripomogli izvršiti veliko nalogo, ki Vam je bila poverjena od Nj. Vel. kralja.

V to ime kličemo: Živel predsednik naše kraljevske vlade, ter živela srečna in močna Jugoslavija!

Tudi ta brzojavka je bila sprejeta z velikim odobravanjem.

Nato je načelnik finančnega oddelka banske uprave g. dr. Orel podal svoje poročilo o proračunu za leto 1931/1932.

Poročilo načelnika finančnega oddelka dr. Orla

centralni urad

Ljubljana, 20. januarja. AA. Ekspoze k banovinskemu proračunu za leto 1931/1932, ki ga je podal načelnik finančnega oddelka banske uprave g. dr. Orel, se glasi tako-le:

Izdatki

Banovinski proračun za leto 1931/1932 izkazuje Din 119.964.015 — izdatkov in ravno toliko dohodkov. Napram proračunu za leto 1930/1931 je novi proračun zmanjšan za Din 16.098.271 —. To zmanjšanje je posledica tehnične sestave novega proračuna, v katerem se vsi izdatki za vzdrževanje banovinskih cest posebej prelinirani v proračunu cestnega fonda, ki tvori s proračuni banovinskih zavodov in ustanov, aneksa splošnemu proračunu, dočim so bili ti izdatki v proračunu za leto 1930/31 njegov sestavni del in so znašali Din 16.680.000. V novem proračunu pa so predvideni z zneskom Din 27.350.000.

Od izdatkov občega proračuna odpade na

kr. banske uprave Din 12.999.020. V tem poglavju so predvideni osebni prejemki vseh banovinskih uslužbencev pri kr. banki upravi v Ljubljani in pri sreskih načelnstvih. Niso pa tukaj predvideni prejemki osebja banovinskih ustanov in zavodov, ki so izkazani v posebnih proračunih. Nadalje tudi niso tukaj izkazani prejemki zdravnikov in sester pomočnic v združenih zdravstvenih občinah in prejemki cestnega osebja. Na osebne prejemke centralnega urada odpade Din 8.034.520, kar ne predstavlja niti 8% celotnega banovinskega proračuna, kar je gotovo zmerna postavka. Preliminirani izdatki za osebne prejemke so za 864.771 Din večji v primeri z dosedanjimi, ker bo treba v prihodnjem proračunskem letu pomnožiti predvsem tehnično osebje z ozirom na obsežni gradbeni program, ki si ga je banska uprava postavila in pa z ozirom na rastoč obseg poslov

banske uprave, ki so potrebni zlasti zaradi pospeševanja kmetijstva.

Pod stvarnimi izdatki I. poglavja so v glavnem predvideni stroški, ki so potrebni za redno vzdrževanje uradnega službovanja. Sorazmerno največji znesek odpade na potne stroške, ki so potrebni za redno opravljanje službe. Vsi izdatki I. poglavja znašajo Din 12.999.020 in so za Din 1.094.771 večji kot v proračunu za leto 1930/31. Ta povečanje je utemeljen v naravnem razvoju agend banke uprave, posebno pa v nameravani intenzivni gradbeni delavnosti.

Za kmetijstvo

Izdatki za kmetijstvo znašajo Din 19.760.211, t. j. 17% celotnega proračuna in so za Din 5.422.340 višji kot v proračunu za leto 1930/31. Povišek izdatkov izvira iz želje banke uprave, pomagati s prispevki in podporami kmetiskemu stanu k izboljšanju njegovega sedanjega kritičnega položaja. Od tu omenjenih izdatkov odpade kot dotacija banovinskim kmetijskim zavodom znesek Din 6.914.923, ostali znesek pa je namenjen za obče pospeševanje kmetijstva in sicer: za kmetstvo izobrazbo, za pospeševanje poljedelstva, živinoreje, vinarstva, sadjarstva, gozdarstva in kmetijskega zadrugništva, ki mu je posvečena posebna pažnja. V zvezi s tem poglavjem je treba še omeniti, da se je v Mariboru ustanovila gozdarska šola, za katero je določen banovinski prispevek Din 450.000.

Za promet 13 in pol milijona

Izdatki za prosveto znašajo Din 13.466.308 ali 11% celotnega proračuna. Napram tekočemu letu je zaznamovati povišek izdatkov za Din 4.574.890. Poleg v zakonu določenih obveznosti banovine za vzdrževanje zgradb srednjih šol in učiteljskih, tvorijo največji del izdatkov prispevki banovinskemu šolskemu odboru v znesku Din 9.032.992, od katerega zneska je namenjeno 6.000.000 Din za podpore občinam pri zgradbah osnovno-šolskih poslopij. Ostali znesek pa je namenjen za splošno povzdigo kulture in prosvete v banovini.

Za javna dela

Na tehnični oddelek odpade Din 21.546.013. Od tega zneska gre Din 8.121.013 za plačo cestarjem in cestnim nadzornikom, ki so potrebni za redno vzdrževanje in nadziranje banovinske cestne mreže v dolžini 3600 km. Za hidrotehnična dela je določen znesek Din 3.050.000, za podpore za zgradbo vodovodov znesek Din 2 milijona. Pri tem je treba poudariti, da ima banska uprava v svojem načrtu zasnovano izvršitev raznih melioracij in regulacij, kojih stroški se bodo krili z investicijskim posojilom. Na vzdrževanje poslopij, ki so last banovine ali ki jih mora banovina vzdrževati po določbah specialnih zakonov, odpade znesek 2.395.000 dinarjev.

Materijalni izdatki za vzdrževanje cest kakor tudi anuitete in obresti cestnih investicijskih posojil so izkazani v proračunu cestnega fonda, čigar ustanovitev je banska uprava predlagala na kompetentnem mestu. Če pa proti pričakovanju ne bi prišlo do ustanovitve predvidenega cestnega fonda, se bodo morali tudi ti izdatki prelinirirati v tem poglavju in najti zanje odgovarjajoče kritje v obliki banovinskih dohodkov. Za enkrat je tukaj predvidena le dotacija za cestni fond v znesku Din 5.090.000.

Izdatki za soc. skrbstvo — ena četrtina proračuna

Poleg izdatkov za javna dela tvorijo sorazmerno največji del banovinskih izdatkov izdatki za socialno skrbstvo in narodno zdravje v znesku Din 29.547.634, ki predstavljajo 25% celotnega proračuna.

V odseku za socialno skrbstvo je predvideno za vzdrževanje dveh deželnih domov in vajeniškega doma v Ljubljani Din 1.377.420, za splošno socialno skrbstvo pa Din 5.150.000. Od tega odpadeta dva milijona za podpiranje gradbene akcije, en milijon za podpore za zgradbe ubožnic in hiralnic.

Med izdatki za zdravstvo

je namenjen znesek Din 14.568.532 kot dotacija za kritje oskrbnih stroškov v zdravstvenih zavodih in za osebne prejemke osebja v teh zavodih. Ti izdatki so napram onim vsedanjem proračunu znižani, to pa s predpostavko, da bo s 1. aprilom 1932 prevzela država splošno bolnico in bolnico za ženske bolezni v Ljubljani ter bolnico za duševne bolezni v svojo upravo. S tem prevzemom, ki je utemeljen v zakonu o bolnicah, bi seveda odpadla državna dotacija za te zavode, vzlic temu pa bi bil banovinski proračun razbremenjen za okroglo 5.000.000 dinarjev.

Z zakonom o združenih zdravstvenih občinah se je banovinam naložila dolžnost, da morajo plačevati vsaki združenji zdravstveni občini po enega zdravnika in eno sestro pomočnico, ter plačevati zdravnikom potne povprečnine in stroške za zdravljenje in zdravljenje siromašnih oseb. Vsi ti stroški skupaj znašajo 6.036.682 Din, za katere se mora najti kritje v zmislu § 19 zakona o združenih zdravstvenih občinah v državi dotaciji. Z pospeševanje in čuvenje narodnega zdravja je določen znesek 2.385.000 Din. Sorazmerno največji del (Din 1.000.000) je določen za asanacije, t. j. predvsem za dajanje podpor pri gradnjah vodovodov.

Za podpiranje obrti, trgovine in industrije

je predviden znesek Din 4.338.872. Napram letošnjemu proračunu je ta znesek povečan za Din 875.569. Največji prirastek izkazuje izda-

tiki za tujski promet, ki mu banska uprava posveča posebno pažnjo.

Predvideni izdatki bodo znašali 1.894.000 Din napram 850.000 Din v tekočem proračunu.

Stroški za agrarne operacije bodo znašali Din 812.000 napram izdatkom Din 772.000 v letošnjem proračunu. Izdatki so v glavnem namenjeni za ureditev in melioracije pašnikov.

Za plačevanje anuitet in obresti

od dolgov je predviden znesek Din 8.000.000. Od tega odpade za odplačevanje dolgov bivših oblastnih smouprav Din 6.600.000, presežek pa je določen za obresti in anuitete investicijskih posojil, ki se bodo najela za regulacijo rek in hudournikov, za povečanje uradnega posloja Kranjske hranilnice, za nadziranje Narodnega muzeja in za popravila nekaterih drugih poslopij, ki so last banovine. Stroški za investicijska posojila ostalih panog (kmetijski zavodi, cestne zgradbe, bolniške zgradbe) so predvideni pri dotičnih poglavjih proračuna.

Za razne druge izdatke je predviden kredit

Din 9.473.000. Iz tega kredita bi se krile obveznosti iz prejšnjih let in pa zapadle obveznosti biv. okrajnih samouprav, ki so bile likvidirane koncem leta 1929. Z ozirom na veliko važnost elektrifikacije je v to svrhu določen znesek Din 1.000.000, kot je bil v tekočem proračunu.

Za v proračunu nepredvidene izdatke je predviden rezervni kredit Din 3.923.957.

Dohodki

Pri iskanju kritja oblikih proračunskih izdatkov se je kraljevska banska uprava držala načela, da ne gre obremenjati prebivalstva z novimi davstini. Izjemo bi tvorila trošarina na one vrste brezalkoholnih pijač, ki vsebujejo kemične sestavine. Izdelki iz sadnih sokov in mineralnih vod ne bi bili prizadeti. Ta trošarina bi se uvedla na predlog ministrstva za poljedelstvo, uvedle pa jo bodo predvidoma tudi druge banovine.

Uvidevajoč dejstvo, da so davkoplačevalci zlasti z avtonomnimi dokladami preobreme-

njeni, je v tem proračunu banska uprava znižala doklado k neposrednim davkom od 40% na 35%. Vsled tega bi se prelinirani dohodki znižali na 27.824.160 Din napram 30.800.000 dinarjev v tekom proračunskem letu. V ostalem so predvideni le oni dohodkovni viri, ki so že v proračunu za leto 1930-31. Dohodki so se ugotovili v oni višini, ki jo bodo po dosedanjih izkustvih v prihodnjem proračunskem letu predvidoma res dosegli, tako da je proračun dohodkov popolnoma realen. Z ustvaritvijo cestnega fonda pa se bodo pobirale še nekatere davštine od onih interesentov, ki jim bodo izdatki za rekonstrukcije in modernizacijo cest v prvi vrsti koristili.

Konec poročila

Po poročilu načelnika finančnega oddelka banke uprave dr. Orla se je vršila v bankem svetu debata o postavki glede osebnih in materijalnih izdatkov centralnega urada banke uprave. Seja je bila zaključena ob pol ene. Prihodnja seja bo jutri ob 9. dopoldne.

Važne izjave državnikov za razorožitev

Seja Sveta društva narodov - Pravna in moralna obveznost za razorožitev - Nevarna razmišljanja - Konferenca za razorožitev se ne sme več odlagati

Zeneva, 20. januarja. d. Svet Društva narodov je danes dopoldne začel svoja posvetovanja o sklicanju razorožitvene konference. Najprvo je podal poročila španski poslanik v Parizu Quinones de Leon. Poročilo še nima nobenih podatkov o dnevu in kraju konference, temveč se omejuje na kratek zgodovinski opis dosedanjih del Društva narodov na polju razorožitve in posebno uspehov pripravljalnega razorožitvenega odbora. Poročilo je bilo odobreno.

Nato je govoril angleški zunanji minister Henderson, ki je izrazil zahvalo pripravljalnemu razorožitveni komisiji za njeno delo. Dolžnost razoroževanja nimajo niti komisije, niti svet Društva narodov, temveč samo vlade. Dolžnost razoroževanja jasno izhaja iz čl. 8. pakta Društva narodov, iz versailske pogodbe, iz locarnske pogodbe in iz vseh govorov, ki so bili govorjeni v Zenevi od leta 1920. dalje. Vsi narodi so obvezani ne samo pravno, temveč tudi moralno. Člani Društva narodov pa so tudi zaradi svojih čisto lastnih interesov obvezani k razorožitvi. Svet trpi zaradi težke krize, ki je v glavnem posledica vojne. Zgodovina zadnjih 20 let je jasno dokazala, da ima vsaka dežela, pa če je članica Društva narodov ali ne, interes na tem, da prispeva svoj delež za odvrnitev vojne. Večkrat ugovarjajo, da razorožitev ni časa primerna, ker povsod govore o nemirih in o vojnih nevarnostih. Neposredne nevarnosti sicer res ni, toda če bi se razorožitvena konferenca ponesrečila, bi to lahko dovedlo do takega položaja, ki bi bil sličen položaju leta 1914. So ljudje, ki trde, da smo že sedaj na tem nevarnem potu, ker so se narodi vrnili zopet k predvojnemu sistemu vojaških zvez. To so nevarna razmišljanja. Danes je po govornikovem naziranju nemogoče skleniti pogodbo, ki ne bi se dala popolnoma uvrstiti v sistem pogodb Društva narodov. Nobena vlada, pa bodi še tako močna, si ne sme dovoliti, da bi šla preko Društva narodov. Henderson je končno naslovil na člane Sveta apel, naj v svojem interesu vse store, da bo pripravljalna konferenca dovedla do uspeha.

Za Hendersonom je govoril italijanski zunanji minister Grandi. On je med drugim izjavil: Odkar se je sestala pripravljalna razorožitvena komisija, smo morali vsako leto vedno bolj spoznavati, da se pot, ki jo je ubrala komisija, vedno bolj oddaljuje od pravega cilja. Kljub našim ugovorom je bil načrt konvencije glede razorožitve na kopnem kos za kosom oropan tistih bistvenih elementov, ki spadajo k resnični razorožitvi. Razorožitvena shema, ki je tako nastala, se k večjemu približuje ustalitvi današnjega oborožitvenega stanja. Deloma pa bi celo dovolila zvišanje sedanjega oborožitvenega stanja. Komisija je šla končno celo tako daleč, da je po pogodbah naloženo nam stanje razorožitve, ki je bilo popolnoma nezadostno že od kraja, še vnovič stabilizirala. Tako je bilo samo ob sebi umevno, da smo odklonili rezultate dela pripravljalne razorožitvene komisije. Prihodnja konferenca bo le takrat dosegla sprejemljive rezultate, če bo najprvo, še predno določi kako številko, s temelja preuredila sedaj predlagano metodo. Osvojiti si bo morala prvo načelo Društva narodov, t. j. enakopravnost članov Društva narodov, ter ne bo smela postaviti varnosti proti nevarnosti. To so izjavili že tudi moji predniki v uradu. Če bi Društvo narodov to načelo opustilo, bi zgrešilo svojo nalogo, ki mora obstojati v tem, da razorožitev zagotovi

vsem članom Društva varnost. Drugače bi Društvo narodov zgrešilo svojo mirovno nalogo ter bi spravilo v nevarnost svoj lasten obstoj in zgubilo pravico do eksistence. Če pa Društvo narodov izpolni svojo dolžnost glede razorožitve, potem bomo mi prvi, ki bomo to priznali. Nikomur ne more biti več ležeče na razorožitvi, kakor nemškemu narodu.

Nato je govoril še francoski zunanji minister Briand, katerega govor je bil poln optimizma. Izjavil pa je, da je ideološko zahtevati popolno razorožitev vseh držav ob istem času. Hkrati je izrazil mnenje, da pogoji za konferenco niso ugodni. Končal je svoj govor z izrazom zaupanja v konferenco, ki bo, četudi ne izpolni

Novo poglavje indijske zgodovine

Indija bo upravljana na federalni osnovi -- Davke bo nalagala indijska vlada -- Plemenskih, verskih in socialnih sporov v indijskem parlamentu ne bo smelo biti

London, 20. januarja. AA. Po otvoritvi večerajšnje zaključne seje indijske konference je bila prečitana udanostna izjava angleškemu kralju. Indijski delegati se mu zahvaljujejo za osebne pobude in za zanimanje, ki ga je kralj pokazal za razprave indijske konference. Kralj je v svojem odgovoru priznal, da ga je dostojanstven potek konference razveselil. Čeprav nihče ni pričakoval, da bi konferenca rešila stavljen vprašanja do kraja in v vseh podrobnostih, pravi kralj, je vendar njeno delo otvorilo novo poglavje indijske prihodnosti, ki bo vzpostavila mir v Indiji.

Predsednik angleške vlade je prečital dolgo izjavo, ki jo je sestavil v soglasju z vsemi člani vlade. Po tej izjavi je angleška vlada naziranja, naj bi vsa odgovornost za vlado v Indiji prešla v osrednjo in v pokrajinske zakonodajne zbornice. Izvzete naj bodo samo take odredbe, ki morajo v gotovi prehodni dobi varovati razne obveznosti. Posebne določbe bodo morale ščititi politične svoboščine in pravice manjšin. Vlada se nadeja, da bodo nadaljnja pogajanja rodila nove uspehe. Z zadovoljstvom je vzela na znanje, da so vse stranke sprejele za osnovno zamisel osrednje vlade ter obliko zvezne države, ki bo obsegala vse indijske države in Britsko Indijo z dvozborno zakonodajo. Podrobnosti o novi vladi naj se opredelijo s posebnimi pogajanjimi med princii in zastopniki Britske Indije. Osrednja vlada bo izvrševala one naloge, ki jih bodo odstopile posamezne članice indijske federacije. Ostali odnosi bodo urejeni v soglasju s krono, ki bo imela podkralja za svojega zastopnika. Zakonodaja bo slonela na federalni osnovi. Eksekutiva bo odgovorna legislaturi. Obrambne zadeve in zunanji posli bodo pridržani za generalnega guvernerja. Guvernerju bodo izročena primerna sredstva. Odgovarjal bo tudi za manjšinsko zaščito. Finance naj ne kršijo finančnega ravnovesja in kredita Indije. Indijska vlada bo imela polnomočje, da nalaga davštine in da vrši kontrolo nad izdatki. Plemenske, verske in socialne razlike naj v zbornicah ne tvorijo sporov in naj ne ločijo državljanov Indije. Vlada bo brez odlašanja proučila vse nadaljnje predloge za ureditev indijskega vprašanja. Svojo izjavo je Macdonald zaključil s tem, da vlada zna ceniti sodelovanje delegatov in da se je prepričala o tem, da je osebni stik najboljši pot za odstranitev razlik in nesoglasij.

London, 20. januarja. AA. Na zaključni plenarni seji indijske konference je ministriški predsednik Macdonald v svojem govoru naglasil, da je treba ohraniti stike, ki so nastali tekom 9 tednov na indijski

konferenci.

Razprava o indijski ustavi se bo morala nadaljevati v Indiji, da se rešijo vsa vprašanja, ki jih indijska konferenca ni rešila.

V par dnevih prispe v London novi indijski podkralj lord Willingdon, nakar se bodo razgovori med vlado in poslanci parlamenta glede indijske ustave nadaljevali.

»Manchester Guardian« meni, da je indijska konferenca v marsičem razčistila ozračje ter naglašala, da morajo Indijci sami ustvariti svojo neodvisnost. List dalje naglašala, da ne more biti vseindijske ustave, dokler ne bodo zadovoljni kristjani, muslimani in druge indijske manjšine. Člani manjšinskega odbora se morajo vrniti v Indijo s trdnim namenom, da rešijo čimprej manjšinsko vprašanje ter poravnajo svoje verske spore.

Bombay, 20. januarja. AA. Indijski pravki so danes objavili manifest, ki v njem izjavljajo, da bi bil moral Mac Donald predstaviti svoji deklaraciji na zaključni seji indijske konference izjavo o obliki amnestije v Indiji ter o ukinitvi policijskih določb, ki so ga glavna ovira za nadaljnja pogajanja o indijski ustavi.

Krstna slava patrijarha Varnave

Beograd, 20. januarja. I. Danes je Nj. Svetost patrijarh Varnava v lepo okrašenih prostorih patrijarhove palače slavil na posebno svečan način prvo svojo slavo Sv. Jovana, odkar je poglavar pravosl. cerkve. V patrijarhovi palači so se ves dan vršili mnogostevilni sprejemi. Med prvimi gosti je prišel čestitat slavo odposlanec Nj. Vel. kralja general Pekić, dalje vojni minister general Hadžić, minister za gozde inž. Dušan Serbec in potem še mnogi drugi ugledni meščani.

Argentinski poslanik v Zagrebu

Zagreb, 20. januarja. k. Davi je prispel v Zagreb argentinski poslanik Gandioti z generalnim konzulom de Barriosom. V Zagrebu sta ju sprejela generalni konzul Silvestri in chilski konzul Matulić. Argentinski poslanik je posetil bana dr. Perovića, župana dr. Skulja, trgovinsko obrtno zbornico. V Zagrebu se bo mudil 4 dni in bo nastopil tudi s predavanjem. Njegov prihod je službenega značaja in ima nalogo poglobiti gospodarske vezi med Argentinijo in našo državo.

Dr. Aljehin v Zagrebu

Zagreb, 20. januarja. k. Dr. Aljehin pride v sredo v Zagreb in bo odigral brzopotezni turnir v dvorani Novinarskega doma.

V Gorici obsojen Slovenec

Trst, 20. januarja. AA. »Popolo di Trieste« javlja, da je bil Slovenec Ignacij Lazar, ki so ga lani prijeli, ko je nesel s seboj iz Jugoslavije tiskovine in liste, obsojen v Gorici na tri leta temnice in 20.000 lir globe, na 740 lir upravne globe pa zaradi cigaret, ki jih je imel pri sebi.

Češkoslovaško-jugoslovanska trgovska pogajanja

Beograd, 20. januarja. AA. Delegacija Jugoslavije za češkoslovaško-jugoslovanska trgovinska pogajanja odputuje drevi v Prago. Pogajanja se začne v četrtek 22. t. m. v češkoslovaškem ministrstvu zunanjih zadev. Šef naše delegacije je načelnik trgovinskega ministrstva Milivoje Piljak, kot člana pa pojdeta z njim načelnik ministrstva za poljedelstvo dr. Velimir Stojković in svetnik trgovinskega ministrstva dr. Milivoje Lazarević, med tem ko so za strokovnjake delegacije postavljeni svetnik finančnega ministrstva Radimilo Bujdić, inspektor kmetijskega ministrstva dr. Ciril Petrović, tajnik ministrstva za trgovino dr. Antula in tajnik ljubljanske zbornice za TOI Mohorič.

Šef češkoslovaške delegacije je šef odseka za narodno gospodarstvo v ministrstvu zunanjih zadev in svetnik ministrstva dr. Julij Friedmann, člani delegacije pa so višja ministrska svetnika dr. L. Hoholovšek in dr. Skorkovski, kot strokovnjaki pa tile višje uradniki: za ministrstvo trgovine g. Bejl in Jakes, za kmetijsko ministrstvo dr. Frankenberg, za finančno ministrstvo dr. Antuš.

Pogajanjem bo prisostvoval tudi šef trgovinskega oddelka beogradskega češkoslovaškega poslanstva inž. Pospešil, legacijski tajnik prvega reda.

Znano je, da naša trgovinska pogodba s Češkoslovaško iz leta 1928. ni popolna, ker je brez carinskotarifnega dela. V tem pogledu je tedaj potreben nov dogovor. Posledica tega stanja je bila ta, da je Češkoslovaška zavzela prvo mesto v našem uvozu, jugoslovanski izvoz na Češkoslovaško pa je znatno nazadoval. Da se urede te razmere, se je pokazala potreba zlasti zdaj, ko je Češkoslovaška odpovedala trgovinsko pogodbo z Madžarsko.

Naša delegacija je imela danes sklepno sejo pod predsedovanjem trgovinskega ministra dr. Jurja Demetrovića, da dožene definitivno stališče naše države pri teh pogajanjih.

Imenovanja in upokojitve

Beograd, 20. januarja. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja na predlog ministra za gozdove in rudnike in s soglasjem predsednika ministrskega sveta je v skladu s členom 1. uradniškega zakona z dne 12. januarja 1929. in s soglasjem finančnega ministra upokojen Vilko Šnelik, načelnik oddelka za gozdarstvo v 1-3 a, s pokojnino, ki mu pripada po službenih letih.

Beograd, 20. januarja. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je na predlog prometnega ministra s soglasjem predsednika ministrskega sveta postavljen za uradnika poštne hranilnice pri filijali v Ljubljani v II-2 Dušan Podgornik, dozdaj v II-3.

Beograd, 20. januarja. I. Z ukazom Nj. Vel. kralja je na predlog finančnega ministra napredoval monopolski inspektor II-1 Ivo Tomec pri Tobačni tovarni v Ljubljani za višjega monopolnega inspektorja v 1-a skupino II. kategorije.

Grški list o naši kraljevini

Solun, 20. januarja. AA. »Ephemeridi ton Balkanon« prinaša svoj prvi članek o naši kraljevini pod naslovom »Jugoslavija na pragu 1931.«, dve leti vlade generala Živkovića. Članek se bavi z notranjim, gospodarskim in zunanjim položajem Jugoslavije, s krepitvijo tega položaja in ugleda v tujini in izreka navdušeno priznanje vladni kralja Aleksandra in generala Živkovića.

Letošnja konferenca Male antante

Bukarešta, 20. januarja. n. Letošnja konferenca Male antante bo 20. maja v Herculaniu v Romuniji.

Pogodba med Avstrijo in Ogrsko

Budimpešta, 20. januarja. n. Politični krogi trdijo, da bo grof Bethlen na Dunaju podpisal široko prijateljsko pogodbo med Avstrijo in Madžarsko. Ta pogodba je imela značaj in pomen vojne zveze.

Finančna moč Francije

Pariz, 20. januarja. AA. V proračunskem odboru je včeraj izjavil finančni minister, da bo proračun sicer deficiten, da pa bo Francija imela dovolj denarja, da ga pokrije.

Anglija hoče posredovati med Bolgarijo in Grčijo

Atene, 20. januarja. AA. Ministrskega predsednika Venizela je obiskal angleški poslanik Ramsay in mu sporočil, da je angleški zunanji minister Henderson pripravljen prevzeti posredovanje med Grčijo in Bolgarijo. G. Venizelos je o tem sporočil g. Ramsaya obvestil zunanje ministra Mihalakopula, ki se zdaj mudi v Zenevi. Verjetno je, da se bo tam vršila pod predsedovanjem g. Hendersona bolgarsko-grška seja, na kateri bodo poskušali doseči sporazum.

Pred obnovo monarhije na Grškem?

Bukarešta, 20. januarja. AA. Listi priobčujejo poročila o tem, da se je razširil pokret za obnovo monarhije na Grškem. Za obnovo monarhije se zavzemajo politični krogi Anglije, pa tudi venizelistična stranka, jim ne nasprotuje več. Po teh poročilih bo kralj Jurij v kratkem ponovno zasedel grški prestol.

S Hajdukom v Južno Ameriko za nacionalno in sportno propagando

(Od našega posebnega poročevalca.)

Pred dvema letoma...

Pariz, 17. januarja.

Pred pariško olimpijado pri nas nismo prav nič poznali moči južnoameriškega nogometa. Šele po tej se je Evropa prepričala, da je tam nogomet na izredni višini in so pričeli o njem vse drugače govoriti. Evropa je stopila v direktno sportno zvezo z Južno Ameriko, Južnoameriška moštva so z velikim uspehom posetile Evropo, evropska pa so sicer poset vrnila, toda uspeh je bil klavrn. Med temi gostovanji se je začel tudi »Hajduk« pogajati za turnejo v Južno Ameriko. Prav dolgotrajna so bila, toda končno so vendarle uspela. Turneja je bila zagotovljena. »Hajduk« je odputoval v dežele, kjer ga čakajo hude borbe. Kako se bo povrnil? Uspešno ali neuspešno?

Bomo videli...

Daleč od domovine v Južno Ameriko

Ko sem bil še majhno dete, sem imel prav posebne nazore o Ameriki. Mislim sem pač z možgani malega otroka. Menil sem, da je Amerika zemlja, ki je namenjena samo redkim posvečenim in da se nahaja tam zlato kar na površju zemlje. Sebe seveda nisem nikdar prišteval med one izbrane, ki so poklicani, da posetijo ta raj na zemlji. Pozneje sem dobil drugo sliko o Ameriki. Od 16. leta naprej sem bil že pripravljen na to, da bo »Hajduk« nekoč dobil poziv da potuje preko »velike luže«.

Odhod

Split se je nekoliko dni pripravljalo. Ponosen, da daje svoje sinove v slavo našega sporta in nacionalno propagando, je pokazal Split, koliko mu je do svojih »Hajdukov«, ki odhajajo v daljno Ameriko. Materinski je bil zadnji pozdrav in ekspedicijsko bodo spremljale želje rodne mesta povsod, pa naj bo še tako daleč. Tako pristranske slovesa menda še ni doživelo nobeno moštvo. Ves Split je bil pokonci. Bilo je tudi mnogo solz.

Zvižg je prekinil poslovlilne besede. Počasi se je začel vlak pomikati, tisočkratni »zdravice« nam je zaoril v zadnji pozdrav. Kolodvor nam je počasi izginil iz vidika, poslovlilni klici so nam pa še dolgo zveneli v ušesih in nas opominjali, da potujemo za slavo in ponos našega milega Splita.

V Zagrebu

V času, ko smo se najmanj nadejali kakih neprilic, so se pojavile. Hvala Bogu, porazno niso vplivale. Najprej odpoved nekaterih igralcev. Nato še visoka odškodnina za avstrijske vizume. Prvo vprašanje je bilo kmalu rešeno. Namesto onih, ki so odpovedali, smo dobili simpatična igralca Concordije Pavelića in Ferića. Z vizumi je bilo težje. Vse intervencije niso zalegle. Šele, ko je vzel stvar v roke rutinirani inž. Kaliterna in govoril telefonično z Dunajem, smo dobili vizume. Zadnja zapreka je bila odstranjena. V spremstvu naših »drukerjev« smo 14. januarja zapustili Zagreb. Iz Splita je prispel naš podpredsednik inž. Dešković in nam v imenu Splita voščil zadnji čim srečnejšo odhodnico.

Skozi Avstrijo in Švico do Pariza

Noč se je polagoma spuščala, ko smo zapustili Zagreb. Udobno smo se razvrstili po kupejih, v akcijo so stopile na turnejah tako običajne kvarte. Skoro neverjetno se nam je zdelo, ko smo zaslišali znani pozdrav: bili smo v Ljubljani. Veliko število naših prijateljev in znancev akademikov iz Splita ter ljubljanskih sportnikov nas je pristrčno sprejelo. Oficijelno je pozdravil ekspedicijski podpredsednik SK Ilirije dr. Lapajne. Vesele domače splitske pesmi o »veličini Splita« so odjeknile po kolodvoru. Premaknili se prišel čas ločitve. Gromki »zdravo« nam je bil zadnji pozdrav in Ljubljana, vsa odeta v čarob-

Luka Svetec

Preteklo je 10 let, odkar je zatisnil svoje trudne oči veliki rodoljub Luka Svetec, notar v Litiji. Ljubljani in splošnost se je vse svoje življenje žrtvoval edinole za svoj tlačeni mali slovenski narod. Bil je eden izmed tistih redkih slovenskih veljakov, kateremu je usoda naklonila, da je videl uračeno in v temelju izpolnjeno vse, kar si je kot cilj začrtal v svoji mladosti, za kar se je boril v svojih moških dobi in nad uspehom svojega dela se je lahko z zadovoljstvom za večno dne 21. januarja 1921. poslovil od nas.

Rodil se je Luka Svetec 8. oktobra 1826 v Podgorju pri Kamniku, kot sin kamniških staršev. V ljudsko šolo je pohajal h kamniškim frančiškonom, gimnazijo pa je študiral v Ljubljani, katero je l. 1848. dovršil. Za časa njegove mladosti sta bila slovenski kmet in delavec še tlačana in se nista zavedala svoje narodnosti. Gospodovali so nam večinoma tuji, kar pa je bilo domačega uradništva, je bilo domala vse pomneno.

Avstrijska revolucija l. 1848. pa je vrgla tudi Metternicha in njegov absolutizem ter izvojevala glavne liberalne zahteve: svobodo tiska, svobodo združevanja in ustavo. Ti dogodki so hitro vzdrinili tudi Slovence in pričel se je boj za slovensko svobodo in uradnih. Poživelo se je tudi književno delo. Kot dijak je že l. 1848. objavil Svetec pod psevdonimom Podgorski v Cigaletovi »Sloveniji« povest »Kazen radovednosti«. Spesnil je tudi več domoljubnih in poučnih pesmic.

Prvo službo je nastopil v Ljubljani kot praktikant pri deželnem sodišču v Ljubljani, a je hitro odšel k banski stotnici na Hrvaško. Ko se je l. 1860 zopet vrnil na Kranjsko, je že zopet vladal hud teror po slovenskih deželah. V tem času

no razsvetljava, je kmalu vtonila v temi. Spanec nas je objel in mir je zavladal po hotelih. Prebudili smo se okoli 8. zjutraj, ko smo čuli avstrijske carinike, ki so pregledovali naše kovčge. Kmalu je tudi ta nadloga prešla. Skozi zimske pokrajine, pobeljene s snegom, nas je vodila pot skozi Avstrijo v Švico. Po formalnem pregledu je vlak sopihal dalje. Prvič smo videli švicarske gore in navdušenja ni bilo konec. Vidi ovo pa vidi ono, se je venomer ponavljalo. Stotine in stotine smučarjev se je snučalo po pobočjih in zdelo se nam je kot da smo

dospeli v deželo samih smučarjev. V našem vozu smo imeli visokega gosta. Avstrijski podkancelar dr. Schöber je potoval v Zenevo na zasedanje Društva narodov. Bil je tako ljubezniv, da nam je dovolil, da smo se skupno slikali.

Po 2-urni vožnji skozi Švico smo prvič zagledali krasno švicarsko jezero Wallensee, za katerega se nam je zdelo, da v našem življenju še nismo videli nikdar nič lepšega. Kaj hitro je minila vožnja mimo gorskih velikanov. Že smo bili v Franciji. Preko pustih poljan je krenil vlak proti pariški ravnini. Mnogoštevilni grobovi so nas spominjali, da se je pred leti pretakala človeška kri v največji in najstrašnejši vojski, ki jo je kdaj svet doživel. Ob 10. zvečer smo dospeli na pariški kolodvor Gare Est. V sredo nas je sprejel kosmopolitski Pariz.

Zveza Dravske banovine z morjem

Potrebnih je 380 do 400 milijonov Din — Večji del tega zneska ostane doma — Možnosti financiranja železnice Kočevje — Sušak

Ljubljana, 20. januarja.

Nocoj se je vršilo v Zvezi trgovskih gremijev v Trgovskem domu ob številni udeležbi interesentov zanimivo predavanje g. Evgena Lovšina o možnosti financiranja železnice Kočevje-Sušak.

Cel projekt naše zveze z morjem obsega temeljito popravilo dolenske železnice do Kočevja, izgraditev nove proge od Kočevja na Vrbovsko, od Črnomlja na Gor. Jadr. od Sevnice do St. Janža in povečanje sušaske luke v Martinšici. Za ta projekt bo potrebno mnogo denarja, od katerega en del bi nam mogla dati morebiti tretja emisija Blaira.

Samo za progo Kočevje-Vrbovsko potrebuje mo najmanj 250 milijonov. Če naj zgradimo še drugi krak projekta, je potrebnih 330 milijonov; popoln železniški projekt s končno lukso pa je mogoče urediti s 380 do 400 milijoni Din. Ves projekt je mogoč v prihodnjih letih, posebno če se bo Zagreb v isti meri zavedal dalekosežnosti nove proge kakor Ljubljana.

Kraji, po katerih naj steže železnica, so lego našega emigracijskega zla. Radi pomanjkanja železniške zveze je onemogočena skoro vsaka industrija pa tudi skoro vsako vnovčevanje agrarnih predmetov razen prvovrstnega lesa. Železnica ima za gospodarsko in kulturno povzdigo teh krajev velik pomen. Po detaljnem proračunu bi se porabilo pri kočevskem kraku 3 do 4 milijone za odkup zemljišč, za gradnjo potrebne stavbene materiala, ki ga je dovolj v teh krajih, 45 do 50 milijonov in za delavske mezde, prevoznino itd. 130 do 140 milijonov. Velike mase delavstva bodo dobile pri izgradnji proge svoj zaslužek, mnogi pa stalno zaposlitev. Komaj dobrih 10% vseh gradbenih stroškov bi se porabilo za material, ki bi se moral nabaviti v inozemstvu. Večji del uporabljene glavnice ostane torej doma.

Hrvaško Primorje in Dravska banovina bosta imela v bodočnosti velik posreden dobiček v tujsko-prometnem oziru; za državo pomeni rošadna železnica povečano brambo meje. Že našete pridobitve kažejo, da govore za železnico bolj splošni interesi cele države in obeh banovin kakor pa njena neposredna donosnost lokalnega prevoza, ki pa je tudi uvaževanja vreden, saj gravitira na progo 11.000 ha gozda in 14.000 ha deloma poračenih pašnikov.

Potrebno glavnic naj zberejo obe banovini, avtonomne korporacije, banke, industrije in ostala javnost. Država naj bo lastnik novega objekta in ona naj name posojilo, ki se naj zove: Državno notranje posojilo za izgraditev proge Kočevje-Vrbovsko sever in Črnomelj-Gor. Jadr. iz l. 1931.

Vlada naj bi najela drž. obligacijsko posojilo v nom. znesku 380 milijonov Din z obvezo kupcev obligacij, da bodo likvidirali ves podpirani znesek v treh letih, kolikor traja gradbena doba železnice, oz. še pozneje, ako bi tak

Nova zgradba za socialne ustanove v Zagrebu

Zagreb, 20. januarja. k. Danes dopoldne je prišel v Zagreb minister socialne politike Preka, da se udeleži konference za zgraditev poslopja za socialne ustanove Delavske zbornice, Zbornice dela in Izseljeniški urad. Za to zgradbo je določen kredit 13.500.000.

Nova italijanska podmornica

Trst, 20. januarja. AA. Včeraj so spustili v morje v ladjedelnici Montalone pri Trstu italijansko podmornico »Argonaut«, prvo izmed podmornic, ki jih izdelajo letos v tej ladjedelnici.

Velika tobačna tvornica na vaticanskem ozemlju

Rim, 20. januarja. n. Vatikan gradi veliko tobačno tvornico. Osnovalec se je delniško društvo s kapitalom 100.000.000 lir. Surovine bodo dobivali iz Italije. Tudi delavci bodo Italijani.

Vihar na Ogrskem

Budimpešta, 20. januarja. n. Včeraj je divjal silen snežni vihar po vsej državi. Vlaki so imeli velike zamude. Telefonske zveze so bile pretrgane. Strehe mnogih zgradb so se udrle zaradi velike teže snega.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 20. januarja. d. Večerna vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Spremenljivo, po največ zelo oblačno in od časa do časa padavine v Severnih Alpah; temperatura nezanesljiva, najbrž trajno južno vreme do 1000 m višine nad morjem

dvignil. Mnogo zaslug ima tudi Svetec, da je mogla tako veličastna in samozavestno izveneti majska deklaracija za zedinjeno in neodvisno Jugoslavijo.

Zgodovina slovenskega naroda je za daljšo dobo tesno združena z osebo Luke Svetca. Na njegovem delu se blesti pečat poštenosti; zavijanja in omahovanja ni poznal. Zedinjena Slovenija, to je bil prvi slovenski politični program, katerega nam je dal Luka Svetec. Ta program je s svojo odločnostjo tudi izvozel in dosegel še več, namreč neodvisno in svobodno Jugoslavijo. Dočakal je vstajanja svojega toliko ljubljene slovenskega naroda.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sreda, 21. januarja: »Trije vaški svetniki«, premijera. Red E.

Četrtek, 22. januarja: Zaprto.

Petek, 23. januarja: »Mercadet«. Red D.

Opera.

Sreda, 21. januarja: »Nina nana, punčka moja«, Figurine. Red D.

Četrtek, 22. januarja: »Cosi fan tutte«. Gostovanje Julija Betetta. Red C.

Petek, 23. januarja: Zaprto.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Sreda, 21. januarja: Zaprto.

Četrtek, 22. januarja ob 20. uri: »Grof Luksenburg« ab. C. Kuponi.

Dr. Edvard Šavnik †

Kranj, 20. januarja.

V Kranju je včeraj umrl g. dr. Edvard Šavnik, okrajni zdravnik v pokoju in častni kranjski mešan, star 79 let. Bil je iz znane rodbine Šavnikov. Rojen leta 1852 je po gimnazijski maturi študiral v Graecu medicino in promoviral za doktorja vsega zdravilstva leta 1876. Po službovanju v Laškem in v armadi se je nastanil v Kranju, kjer je bil skoro 55 let.

V Kranju se je pokojnik živahno udeleževal v vseh narodnih društvih in oral narodno ledino. Mnogo je tudi storil za občno kot njen dolgoletni funkcionar. Nepozaben bo tako dijakom kakor revežem, katerim je kot človek in zdravnik vedno pomagal. Dobil je več odlikovanj za svoje neumorno in vestno delo.

Pokojnik je bil blag mož in je vzgojil svojo družino v narodnem duhu. Kranjčanom in okoličanom kakor tudi vsem slovenskim inteligentom bo ostal v vednem spominu. Pokopali ga bodo danes ob 16. v Kranju. N. p. v. m. Rodbini naše sožalje!

Vihar na Blokah

Napravil je mnogo škode — Razlaga ljudske fantazije.

Nova vas, 19. januarja.

V soboto niso menda v celi banovini imeli nikjer viharja, le na Blokah je na zelo močno razsajal.

Vihar je divjal okrog desete ure dopoldne. Ljudje pravijo, da že dolgo ne pomnijo takega viharja. Vse je obračal, kar mu je bilo na poti. Podrl je več dreves in pri neki hiši je celo odnesel ogal. Res čudno; druge povsod mirno, tukaj pa tak halo! Ljudska fantazija je celo to dognala, da je ta vihar zato nastal, ker je naredil tisti enajstletni deček samomor.

Težka nesreča pri vožnji lesa

Marenberg, 19. januarja.

Davi se je pripetila posestniku V. Pokršniku od Sv. Antona na Pohorju in njegovi ženi težka nesreča, ki bi kmalu zahtevala človeško žrtev.

Peljal je poln voz naložen z deskami v bližnjo žel. postajo. Žena je šla z njim, namenjena v Marenberg na sej. Utrujena že od dolge hoje je sedla na voz. Cesta do hiše posestnika g. Kovača nima večjih klancev zato je šla voznika skozi srečno. Dalje pa močno pada in zato je previdno mož začel takoj zavirati voz zadaj. Ko je hotel zaviti pri mostu na desno je voz, menda preveč zavrl, prišel na poledeneli cesti drveti po klancu in zadnji del voza, ki je bil težje naložen je okrenilo. Konja nista mogla več vzdržati voza in tako je padel tik pred mostom na občestni kamen ter se prevrgel. Nesrečno ženo, ki ni mogla pravočasno skočiti z voza, je vrglo močno ob zidano ograjo mostu, na kateri je vsa potolčena obvisela. Sreča v nesreči je bila, da jo ni vrglo preko ograje, kjer bi v 8 m globoki strugi Vuhredčice našla gotovo smrt.

Tudi moža je na nepojasnjen način voz potegnil za seboj in ga močno pritisnil k ograji. Konja sta pa ostala nepoškodovana. Na kraj nesreče so takoj prihiteli ljudje in ju odnesli v bližnjo hišo. Takoj so telefonirali po zdravnika dr. Hönigmannu, ki je težko poškodovanca pregledal in ugotovil, da ima mož zlomljenih več reber, a ženo, ki je imela veliko rano na nogi, odpeljal v avtomobilu v Marenberg, kjer jo je mogel temeljito obvezati. Močno poškodovanega moža pa so odpeljali v Slovenjgradec v bolnico. Nesreča se je hitro raznesla okoli, posebno ker so ostali na cesti krvavi sledovi.

Ponesrečenca sta se šele pred kratkim poročila in zato tembolj sočustvujemo z njima.

Novo mesto

Na občnem zboru Sadržarskega in vrtnarskega društva je imel glavno predavanje sadjarski strokovnjak g. Anton Flego, strok. uč. km. šole na Grmu. G. Malasek se je udeležil le razgovora, in je priporočil večji razvoj sadjarstva in vrtnarstva v novemškem srezu. S tem popravljamo tiškovno pomoto.

Cerknica

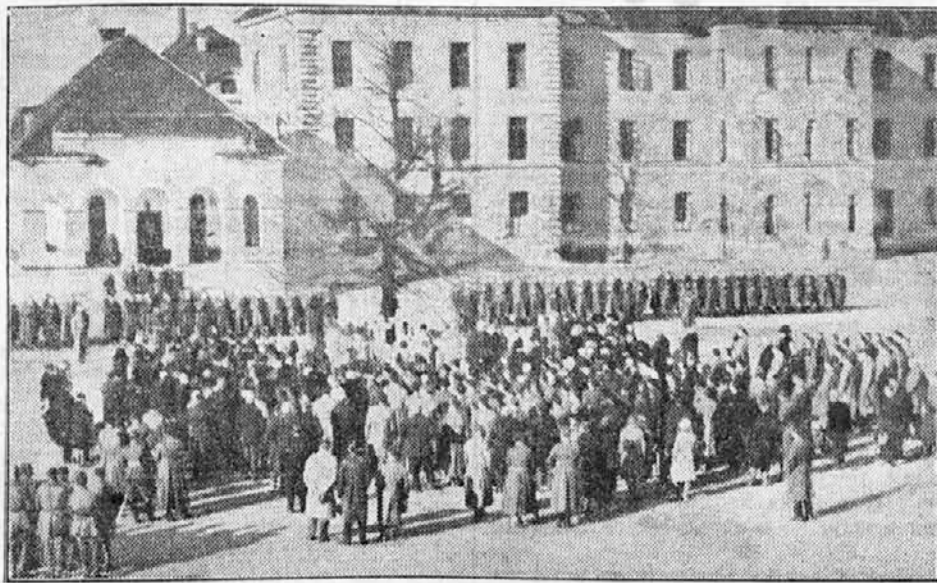
Veselo igra »Svet brez mož in žen« na Sokolskem odru. V nedeljo zvečer je vprizorilo tukajšnje Sokolsko društvo veseligrig v treh dejanjih »Svet brez mož in žen«. Ker že dolgo ni bilo kake predstave v domu, je bila nedeljska še povoljno obiskana. Le več točnosti bi priporočili Cerkničanom. Sokolsko društvo bo šlo najbrže v nedeljo gostovat s to veseligrig na Rakem. Tudi tam jim želimo obilo uspeha.

Konj spodrsnil na cesti. V petek zjutraj je spodrsnil na poledeneli cesti na mostu konj nekega posestnika, ki je peljal na Rakem voz desk. Konju je takoj udarila iz gobca kri in le z veliko težavo so ga ljudje spravili na noge. Najbrže je dobil težje notranje poškodbe.

Senovo

Pomanjkljivo šolsko poslopje. Ko smo pred dvema letoma dogradili novo šolsko poslopje, smo mislili, da je dobila naša mladina prosvetni hram za zdrav razvoj tudi med šolskimi stenami. Toda varali smo se prebridez. Omenimo naj le dejstvo, da je n. pr. 17. januarja t. l. uhajal dim v šoli v dva razreda in obe pisarni. Če bi morali otroci vztrajati do konca pouka, bi gotovo zboleli. Šolski oblasti je ta pomanjkljivost znana, ne vemo pa, kdaj bo odpravljena. Ustanovili smo tudi »Sokolac«. Naša mladina že težko čaka, da prične s telovadbo. Pa zopet ta nesrečna stavba nagaja. Telovadnica v šoli je v nekaterih zimskih mesecih neuporabna, kajti zvedeli smo, da obe peči centralne kurjave ne zadostujeta za kurjenje celega poslopja, zato je telovadnica izločena ter odpade tudi šolska telovadba, kar je proti učnemu načrtu.

G. J.

Praznik Bogojavljenja v Ljubljani.
Blagoslovitev vode na dvo rišču vojašnice vojvode Mišića.

Zločinski požigalec tudi v Logatcu

Zažgal je Verbičev kozolec — škoda je za 90.000 Din

Dol. Logatec, 20. januarja.

Iz Logatca nam poročajo, da je danes ponoči okrog 2. ure zjutraj izbruhnil požar v ogromnem kozolcu, ki je last g. Jakoba Verbiča. Požar je bil očitno podtaknjen po zločinski roki, kajti goreti je prišlo na zapadni strani kozolca. V trenutku je bil ogromni kozolec v plamenih. Kljub takojšnjemu nastopu domačega gasilnega društva je bila vsaka pomoč izključena. Na pomoč je prispelo tudi gasilno društvo iz Gor. Logatca, toda vsa dela gasilcev so se morala omejiti, da so obvarovali ostala poslopja pred grozečo nevarnostjo. Kozolec je bil zidan in z opeko krit. Na kozolcu

je bilo približno 1 vagon krme, dalje večja množina desk v precejšnji vrednosti, tako, da znaša nastala škoda približno 90.000 dinarjev. Na žalost je bil kozolec z vsebino vred zavarovan le za 17.000 Din. Interesantno je pri tem zločinskem požaru, da zločinec posnema svojega druga na Gorenjskem. Zločinec je pred požarom zvezal vse vozove z ročicami in deskami, tako da so se te komaj rešili. Pohvalno moramo omeniti, da sta obe gasilni društvi storili svojo dolžnost in obvarovali Logatec pred grozečo nesrečo. Zločincu so že na sledu in bo prišel v najkrajšem času v roke pravice.

Štiri vlomne tatvine pred senatom trojice

Eden, ki so ga podpirale znanke in tri poročene žene

Ljubljana, 20. januarja.

Včeraj je razpravljala senat trojica, ki mu je predsedoval sodni svetnik dr. Mladič, o štirih vlomnih tatvinah.

Vlom v Dravljah

Prvi je stal pred sodniki Rudolf Jankovič, roj. l. 1909. v Retjah, pristojen v Trbovlje, samski, rudar v Bareh pri Čupriji. Aretiran je bil 14. decembra lanskega leta v Zupčah, kjer se je splazil v družbi tovariša »Lojzeta« — o katerem se je izkazalo, da je Alojz Seničar, roj. l. 1896. v St. Lenartu, dol pri Hrastniku — koji podstrežje v zaklenjeno hišo št. 1 v Dravljah. Oba nepridiprava sta skušala odnesti v škodo Antona in Ivana Hafnerja obleke v vrednosti 3170 Din. Jankoviča je prijel med tem domov došli Anton Hafner in mu odvzel vkradene obleke, dočim je tatinski tovariš Jankovič pobegnil in odnesel črno moško obleko, ružave moške čevlje, jahalne hlače in črno žensko obleko v skupni vrednosti 1830 Din. Proti Seničarju je bila izdana tiralica, a ga do danes še niso izsledili.

Obtoženeц Rudolf Jankovič je priznal inkriminirano dejanje in je bil obsojen na 4 mesece strogega zapor.

Vlom pri Šmarci pri Litiji

V noči od 28. na 29. novembra je bilo vlomljeno v Šmarci skozi okno v pisarno pekovega mojstra Alojzija Vavpotiča in vkradeno iz pisalne mize in omarice 8175 Din. Sum tatvine se je takoj obrnil na Makso Podhostnika, rojenega l. 1909. v Petrijancu pri Varaždinu, pristojnega v Slatino, srez Ptuj, stanujočega nazadnje v Ljubljani, Florjanska ulica 13.

Obtoženeц, pekovski pomočnik po poklicu, se je zglasil omenjeno noč v pekarni Alojzija Vavpotiča in je njegova navzočnost postala takoj sumljiva pekovskima pomočnikoma Vidmarju in Peterki. Obtoženeц je zanikal, da bi izvršil tatvino in se je zagovarjal, da je bil dotično noč v Ptuj. Po obtožnici pa je ta zagovor povsem neverjeten, ker priči Vidmar in Peterka soglasno in z vso sigurnostjo spoznata v njem moškega, ki je bil kritično noč pri njih v delavnici v Šmarci in ker nobena izmed v Ptuj zaslišanih prič ne more potrditi, da bi bil v noči od 28. na 29. novembra v Ptuj.

— Najboljše bo, da vse po pravici poveste.

— Ne zavedam se krivde.

Predsednik je bral obtoženeцev zagovor, po katerem je spolno obohel in so ga brezposelnega podpirale znanke, stalno pa tri poročene ženske, katerih imen pa noče izdati.

— Nu, tak don Juan pa ne zgleda.

Obtoženeц — oče nezakonskega otroka v Smederevu je nato podal kratek svoj življenjepi, ki pa je bil tak, da je predsednik kliknil:

— Lazete, kakor zajec teče.

Priči Vidmar in Peterka sta pod prisego izpovedala, da spoznata v Podhostniku onega, ki se je zglasil omenjeno noč pri njima v pekarni. Spoznata ga po brazgotini na desni strani vratu, čeprav takrat ni nosil črnih očal.

— Zakaj pa nosite očala?

— Ker sem bolan na oči.

Brez očal je bil videti Podhostnik čednejši. Senat je po kratkem posvetovanju ugodil zagovornikovemu predlogu in preložil razpravo v svrhu zaslišanja še nekaterih prič.

Vlom v Trojanah

V noči od 13. na 14. novembra je vlomil Emil Omerza, rojen l. 1905. v Trstu, pristojen v Križe, obč. Brežice, delavec, brez stalnega bivališča, v avtogarajo svojega gospodarja veleposestnika in trgovca Gregorja Konška v Trojanah št. 6 in vkradel popolnoma novo moško kolo, vredno 1500 Din, s katerim je neznanokam pobegnil.

Dne 26. novembra je zvedela patrulja orož-

niške postaje v Trojanah, da je v Mediji-Izlahih in ga je aretirala. Pri zaslišanju je Omerza izjavil, da je kolo res vkradel in da ga je prodal v Devici Mrji v Polju hlapcu Francetu Tribilu, uslužbenem pri gostilničarju Gatroži, za 600 Din in da je poleg tega dobil od Tribila staro kolo, ki ga je prodal delavcu Marinšku, zaposlenemu pri istem gostilničarju, za 200 Din. Skupaj je torej dobil za vkradeno kolo 800 Din.

Obtoženeц je bil obsojen na tri mesece strogega zapor, soobtoženi France Tribil pa je bil oproščen.

Vlom na ljubljanskem glavnem kolodvoru

Delavec Josip Centa, rojen l. 1907. v Zelimlju, okraj Ljubljana, stanujoč na Vidovdanki cesti, že 8-krat kaznovan, bivši pekovski pomočnik, nastalnega bivališča, je bil 20. novembra aretiran po policijskem agentu Josipu Kosminu na prostem tiru na glavnem kolodvoru radi vloma v železniški voz, natovorjen s sladkorjem za nabavljalno zadrugo v Ljubljani. Voz je bil zaprt in zalivkan. Storilci so zalivke s silo odstranili, voz odprli in vkradli iz dveh zabojev 26 kg sladkorja v vrednost 364 Din.

Ivan Kocet in Ivan Pajič, delavca pri Pokojniškem zavodu, sta takrat nakladala na sosednjem vozu opeko in videla, kako je Centa vlomil v družbi dveh tovarišev v voz in odnesel sladkor. Pri konfrontaciji sta Kocet in Pajič izjavila, da spoznata Cento z gotovostjo za onega, ki je v družbi neznancev vlomil v železniški voz.

Centa je vlomno tatvino zanikal in vztrajal krivdo na nekega Borštmarja, za katerim je bila izdana tiralica in ga doslej še niso izsledili. Obsojen je bil na tri mesece strogega zapor.

Lavrica

K nesreči male Fančike Znidaršič poročamo naknadno, da je nesrečno dekletce za zadolžbenimi opekljinami v ljubljanski bolnici umrlo.

Dramski odsek Tamburaškega društva »Krim« je dne 18. t. m. z lepim uspehom ponovil »Škapinove zvijače«. Vrli igralci nam za predpust pripravljajo veseligrig »Veseli dan ali Matiček se ženi«. Neumornim igralcem želimo obilo uspeha!

Trzin

Sestanek interesentov za elektriko. V nedeljo 18. t. m. je bil v Domu sestanek interesentov za elektriko iz naše vasi, Loke in Depaljevci. Kako in kaj misli banovina, je povedal ravnatelj banovinskih elektraren. Tudi koliko bo stalo, je povedal. Pa se je skoro vsem zdelo predrago. Da pa bi jo radi imeli, je pokazala številna udeležba iz vseh treh občin. — Na levem bregu Save, od Črnuč proti Trzinu so že pričeli s postavljanjem drogov za visoko napetost. — Kot vse kaže, se bodo uresničile dolgoletne želje.

Zagorje

Vajeniške preizkušnje. V nedeljo so se vršile popoldne ob 2. uri vajeniške preizkušnje, katere je naredilo s prav dobrim oziroma dobrim uspehom 5 šivilj, 1 krojač, 4 čevljarji in 1 mizar. Mladim pomočnikom in pomočnicam čestitamo! Gledališke igre. Glasbeno in sokolsko društvo sta vprizorila mladinsko igro »Trnuljčica« trikrat. Splošna želja je, da bi igro ponavljali prihodnje nedelje, kar se bo najbrž zgodilo. Režiser g. Kopsira je s sijajnim uspehom igre vsaj delno poplačal za svoj veliki trud. — Združeni igralci so ob 4. uri popoldne igrali v Zadrugnem domu za invalide 5-dejanko »Domene«. Gmoten uspeh je bil zadovoljiv.

Slana je pobelila v ponedeljek vso dolino. Nastopilo je precej mrzlo vreme. Na bajerjih v Poštoški vasi je led že dobro zmrazil in sedaj ga pridno sekajo in vozijo domov.

Pismo iz Zagorja

Občinski proračun za leto 1931 — Gledališke predstave — Vajeniški dan

Zagorje, 16. januarja.

V vsaki občini je podlaga njenega gospodarstva vsakoletni proračun, od katerega je silno odvisen njen razmah in napredek. Tudi naši občinski odborniki se tega zavedajo v polni meri, kar so dokazali na včerajšnji seji. Z vsestranskim premislekom se je doseglo, da bodo letos občinske doklade za 9% manjše nego lani.

Iz sestavljenega proračuna povzemamo:

Dohodki: gospodarstvo (zakupnina zemljišč, najemnina poslopij, ribji lov) Din 3.800; glavnice Din 12.085; pristojbine (tržna stojšča, sejmišča, takse, živinski potni listi) Din 12.660; javne naprave (takse za priključek vodovodu) Din 8.000; davščine (doklade na državne neposredne davke, obč. trošarina, davek na motorna vozila in bicikle Din 1.045.898'03; preostanek iz leta 1930 Din 22.234'63, skupaj Din 1.104.677'66.

Izdatki: gospodarstvo (vzdrževanje poslopij, zavarovalnina) Din 22.450; uprava (plače uslužbencev, potrebščine) Din 96.348; povračilo fonda za meščanske šole in dolga ubožnega sklada Din 313.203; redarstvo (dimnikar, tržno nadzorstvo, cestna razsvetljava) Din 51.560; javna dela (ceste, cestarji, vzdrževanje vodovoda, tržni prostor) Din 77.480; zdravstvo (živinozdravnik, mrhovinščice, mrlški oglednik) Din 18.500; drugi stroški (nabori, ljudsko štetje itd) Din 12.518; socialno skrbstvo (ubožni sklad, razne podpore dobrodelnim društvom) Din 133.900; šolstvo (dve osnovni šoli, obrtno nadaljevalna šola) Din 349.636'81; kmetijstvo Din 8.500; izredni izdatki Din 20.000, skupaj Din 1.108.095'81.

V celoti je proračun manjši od lanskega, poedine postavke pa so se zvišale, osebito šolstvo, kmetijstvo in socialno skrbstvo, zadnja posebno valed preteče krize. Letos je v proračun vnešena prvič vsota za živinozdravnik. Kako neobhodno je potreben v naši dolini, naj povedo številke, ki govorijo o poginuli živini: leta 1919: svinje 14, konji 16, krave 3, teleti 4; leta 1930: svinje 23, konji 19, krave 3, teleti 10. To so številke, ki že mnogo pomenijo v gospodarstvu naše doline.

Zagorsko obrtniško društvo je sklenilo, da bo prirevalo svojim vajencem od časa do časa vajeniške dneve, in sicer ob nedeljah dopoldne. Po-zdravljamo ta sklep naših obrtnikov, ki so s tem pokazali resno skrb za svoje vajence. Tudi mojstri in pomočniki naj ne izostanejo na teh dnevih. En tak dan se je že vršil. Zbranim vajencem in vajenkam sta jako lepo izpregovorila predsednik obrtniškega društva g. Ivan Bajcer in upravitelj obrtno-nadaljevalne šole g. Matija Pelko. Danes dopoldne ob 11. uri bo v telovadnici topliške šole drugi vajeniški dan. Na sporedu je zanimivo predavanje zagorskega šolskega upravitelja g. Janka Levstika, ki bo obravnaval zanimivo temo, odnošaji vajencev do obrtnih organizacij in ustanov.

Glasbeno društvo vprizori skupno s sokolskim društvom danes zvečer ob pol 2. uri krasno mladinsko igro »Trnuljčica«. Igralci so iz topliške in zagorske šole. Kdor hoče resničnega razvedrila, naj pohiti zvečer v Sokolski dom, kjer ga bo navdušila in razvedrila igra naše dece. Režira učitelj g. Kopsiva. — Popoldne ob 16. uri vprizorijo združeni zagorski igralci v dvorani Zadrugnega doma petdejanko »Domene«. Igra se vrši v prid invalidov.

Kranj

Čehoslovaški konzul v Kranju. V petek popoldne sta prispela iz Ljubljane v Kranj čehoslovaški konzul g. Ševčík in vicekonzul g. Čihelka. Ogledala sta si tekstilni tovarni »Jugočeško« in »Jugobruna« ter se zelo zanimala za razmere in položaj delavstva. Ob tej priliki je bila sklicana istega dne zvečer izredna seja »Jugoslovensko-čehoslovske lige«, ki se je v zelo kratkem času pridobila mnogo simpatij in članstva. Na seji se je obravnavalo zlasti vprašanje pouka čehoslovskega jezika v Kranju, ki ga bo podprla tudi čehoslovaška vlada. Vršila se bosta dva tečaja: popoldanski za dijaštvo in večerni za odrasle. S poukom bo pričela liga že prihodnji teden. G. konzul je pohvalil delovanje »Jugoslovensko-čehoslovske lige« in obljubil, da bo prišel sredi februarja zopet v Kranj in bo ob tej priliki predaval v pomenu čehoslovaških legionarjev za naše osvobodjenje in ujedinjenje.

Smrt starega kranjskega meščana. V častiljivi starosti 84 let je umrl v nedeljo zjutraj g. Karol Engelman, znani izdelovalec verig in dolgoletni najemnik mestne tehtnice pred kolodvorom. Pogreb pokojnika, ki je bil vsem priljubljen, je bil včeraj popoldne.

Bled

Otvoritev šesttedenskega kmetijskega tečaja. »Jugoslovan« je že poročal o nameravani otvoritvi šesttedenskega kmetijskega tečaja na Bledu. V nedeljo pop. je prišel g. inž. Rataj, sreski kmetijski referent iz Radovljice ter mnogo drugih odličnih osebnosti v dvorano hotela »Union« ter poročal navzočim udeležnikom o smotru in nalogah kmetijskega tečaja na Bledu. Zanimanje za ta prepotreben kmetijski tečaj je bilo veliko, kar nam priča dejstvo, da je bila udeležba občanov z Bleda, kakor tudi iz drugih krajev precejšnja. Kmetijski tečaj se je z današnjim dnem otvoril. V četrtek bo predavanje o živinoreji, sadjarstvu in poljedelstvu. Vabljeni vsi! O tečaju bomo še poročali.

Odprta noč in dan so groba vrata! V nedeljo 18. t. m. so pokopali v Gorjah znanega mlinarjevega sina, 25-letnega Jurija Kozela, katerega so poznali daleč naokoli. Udeleževal se je pri planinskem in gasilnem društvu. Dolgo časa je bolehal, dokler ga smrt ni rešila bednega življenja. Pokojni zapušta dva brata, tri sestre in mater. Bil je med ljudstvom zelo priljubljen, kar priča številna udeležba ljudstva pri pogrebu. Naj mu bo zemljica rahla! Preostalom naše iskreno sožalje!

Trebnje

Uradni dnevi v Trebnjem. Uradni dnevi sreskega načelstva v Trebnjem bodo na podlagi rešenja ministrstva notranjih del vsak prvi torek v mesecu. Če pade kak torek na praznik, bo uradni dan prihodnji četrtek.

Lastnikom psov. Vsi lastniki psov v občini Velika Loka pri Trebnjem se opozarjajo, da nabavijo nove pasje znamke za leto 1931 do 1. II. t. l. pri pristojnem županstvu.

Dnevne vesti

— Službeni list kraljevske banske uprave Dravske banovine št. 5 z dne 21. januarja 1931. ima sledečo vsebino: Zakon o deklaraciji ministra za zunanje posle kraljevine Jugoslavije, formulirani dne 16. maja 1930. v Ženevi, glede podpisa statuta stalnega mednarodnega sodišča. — Uredba o natančnejših določilih o vodstvu knjig, zapisnikov in računov za pobiranje in uporabo bolničnih dohodkov. — Pravilnik za opravljanje poslov vojaške kontrole. — Objava o pobiranju občinske trošarine v občini Planina. — Objava o pobiranju občinske trošarine v občini Rogoznica.

— Preselitev našega konzulata v Celoveu. Konzulat kraljevine Jugoslavije v Celoveu sporoča, da se preseli sredi tega meseca iz svojih sedanjih prostorov v hišo Villacherstrasse št. 1, telefon št. 764.

— Promocija. Dne 20. januarja 1931. je bil na univerzi kralja Aleksandra I. v Ljubljani promoviran abs. pravnik g. Tuma Boris iz Gorice za doktorja prava.

— Prepovedani listi. V seznam prepovedanih listov so vpisale pošte koledar »Pfarrer Künzlers Volkskalender«, »The Greatest Crime in History«, ki je izšla v Londonu, knjigo »Almanahul Bonatului 1931«, ki je izšla v romunskem jeziku v Temešvaru, komunistični koledar za leto 1931 »Delnik«, spominski koledar »Dem Andenken an Karl von Oesterreich, Kaiser und König«, koledar »Hrvatski list i Danica Hrvatska«, knjigo »Obrisi hrvatske povjesti u novom vjeku« in knjigo »Vorsicht, Feind hört mit«, ki je izšla v Berlinu.

— Otvoritev nove pošte v Majšperku. Dne 31. januarja je prenehala poslovati pogodbeno državna pošta Strnišče in pomožna pošta Majšperk, otvorjena pa bo 1. februarja nova pogodbeno državna pošta Majšperk.

— Nove telefonske zveze. Otvorjen je telefonski promet med centralo Cankova in avstrijskimi centralami Radkersburg, Mureck, Graz in Dunaj, telefonski promet med Sevnico in nemško centralo Stuttgart, ter telefonski promet med Ljubljano in Porto Rose. Od 1. januarja je otvorjen tudi telefonski promet Jesenice in Ljubljana Radentheim, ter Ljubljana in Ravna.

— Poplava Novega Sada. Iz Novega Sada poročajo, da ogroža del mesta poplava. Zaradi južnega vremena se taja sneg in so vse vode narasle ter stoje v nekaterih ulicah do 120 m visoko.

— Družina Soča bo gostovala prihodnjo nedeljo 25. t. m. v Škofiji Loki pod okriljem Sokola v Sokolskem domu. Uporizila bo nadse efektno Molnarjevo komedijo v treh dejanjih »Vrag«.

— Občni zbor Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani bo v nedeljo 25. januarja ob 8. uri; predkonferenca delegatov pa bo v soboto 24. jan. ob 15. uri v dvorani »Trgovskega doma« v Ljubljani. Ministrstvo za promet v Beogradu je dovolilo polovično vožnjo na vseh železnicah delegatom, ki se bodo udeležili občnega zbora.

Obledela obleke barva v različnih barvah in plisra tovarna Jos. Reich.

— Velik ples Jadranske straže v slovanskih narodnih nošah bo 24. januarja 1931 v Unionski dvorani v Ljubljani.

— Živel je na račun mrtvih. Četrtega decembra lani je policija v Učicah aretirala nevarnega šleparja Zvana Bolčita, ki je živel več mesecev s tem, da je s ponarejenimi pooblastili »Matice živih in mrtvih Beograda« zbiral denar za »Jugoslavanski Zbornik«. Bolči se je včasih predstavljal kot doktor, včasih pa kot novinar in znan javni delavec. Začetkom decembra je prišel z neko neznan žensko v Učice. Nastanil se je v hotelu »Paris« in šel takoj na posel. Dobil je zvezo z nekaterimi uglednimi meščani in jim ponujal najnovejšo knjigo »Matice živih in mrtvih«. Delal je v Učicah, kakor tudi v drugih krajih dobre kupčije, dokler ni vzbudil pozornosti nekega uradnika na sreskem poglavarstvu, ki ga je dal zapreti. Beograjska policija je ugotovila, da je nabral zadnje mesece okoli 10.000 Din na račun »Matice živih in mrtvih«. Bil je res nekaj časa zaposlen v »Matici«, katerega ga je pa že po 10 dneh odpustila. Zvana so obdržali v zaporu, njegovo zaročenko so pa izpustili.

Lovske puške

Roberte, pištole za štrašenje psov, lovske in ribiške potrebščine ima vedno na zalogi

F. K. KAISER 323
puškar, Ljubljana, Kongresni trg 9

— Nenadna smrt trgovskega potnika iz Radgone. V ponedeljek je prišel v neko gostilno v Varaždinu trgovski potnik Franjo Podplotnik iz Radgone. Prišel je iz Bjelovara. Na videz je bil zdrav. Drugo jutro ga je pa služkinja našla mrtvega v postelji. Zadel ga je srčna kap. Zapuška ženo in dva otroka.

— Dva strela — dva merjasa. V nekom lovišču pri Bjelovaru je gimnazijec Vladimir Netig ustrelil dva merjasa, ki sta izredno velika. Pobil ju je z dvema streloma. Eden tehta 160, drugi pa 230 kg.

— Razbojnik Todor Medić pod ključem. Iz Splita poročajo, da so orožniki ujeli dalmatinskega razbojnika Todor Medića, ki je bil zadnje čase strah in trepet vse Dalmacije. V borbi z orožniki je bil ranjen in ujet. Čin ozdravi

ga bodo obesili, kajti obsojen je bil še na smrt, pa je pobegnil iz zapore.

— Vreme. Barometer je kazal v Ljubljani včeraj ob 7. uri 764,3, termometer — 2, pihal je vzhodno severni veter, bilo je skoro jasno. V Mariboru je kazal barometer 761, termometer 1, bilo je mirno, oblačnost 10. Padavin ni bilo nikjer v državi. Najnižja temperatura v Ljubljani je bila — 2,3, v Mariboru — 1, v Mostaru — 1, v Zagrebu 1, v Beogradu — 3, v Sarajevu — 8.

Ljubljana

Sreda, 21. januarja 1931, Neža. Pravoslavni: 8. januarja, Georgij.

Nočno službo imata lekarni Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti.

— Članice ženskega akademskega pevskega zbora javljajo, da se vrše pevske vaje odslej redno vsako sredo in petek ob 19. brez akademске četrti v balkonski dvorani na univerzi. Tudi ostale tovarišice, ki bi imele veselje do lepe pesmi, se še lahko prijavi, a najkasneje do petka 23. t. m. ob navedeni uri. — J. Juvanc, t. č. tajnica.

— Udruženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana vabi na predavanje, ki bo v petek 23. januarja ob 20. uri v družabnem lokalu na Kongresnem trgu 1/II. (»Kazina«). Predaval bo g. dr. ing. Miroslav Kasal o nesrečah pri gradbi železobetonskih konstrukcij in njih vzroki. Vabljeni so člani ter vsi, ki se zanimajo.

— Bogoslovna akademija priredi drevi ob 20. v »Alojzijeviski« predavanje. Predaval bo univ. prof. dr. Matija Slavič: »Kako tolmači sv. Avgustin biblično poročilo o vsvarjenju sveta v šestih dneh?« — Vstop prost.

— Reprezentančni ples, ki ga prirede slušatelji Aleksandrove univerze pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra I., se bo vršil dne 31. januarja v Unionski dvorani.

— Predavanje prof. dr. Gosarja. Vseuč. prof. dr. A. Gosar bo danes ob 18. uri v zborniški dvorani univerze nadaljeval svoj ciklus javnih predavanj o »socioloških in ekonomskih osnovah moderne družabne reforme«.

— V Hubadovi župi včlanjeni zbori naj blagovolijo čim prej odgovoriti na zadnje okrožnice župne uprave, ker se bliža čas župne skupščine in koncerta (8. marca 1931).

— Socialne in gospodarske razmere v rimski državi ob času apostola Pavla je predmet predavanja, ki bo jutri v četrtek dne 22. januarja 1931 ob pol 9. uri zvečer v »Zvezdi« na družabnem večeru Trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. O tem zgodovinsko, socialno in gospodarsko jako zanimivem predmetu predava monsignor prof. dr. Josip A. Ujčič. Odličen in priljubljen govornik brezdvomno tudi to pot zadovolji poslušalce. Vstop je brezplačen. Gostje, dame in gospodje so dobrodošli.

— Jubilej dela. Pred dnevi je praznoval ljubljanski zobotehnik g. Ralovan 30-letnico, odkar je vstopil kot učence pri zdravniku dr. Praunseisu. Zdaj ima svoj zobni atelje na Celovški cesti. Strokovno znanje si je izpopolnil v raznih inozemskih mestih. Zelo živahno se udeležuje tudi v organizaciji naših zobotehnikov. Tudi mi mu čestitamo!

— Mestna zastavljalnica, bo imela redni dražbi za 1. junij 1930. zastavljene dragocenosti: zlatino, srebrnino in dragulje 6. februarja 1931 za efekte-perilo, stroji itd. pa 12. februarja 1931 vsakokrat ob 15. uri v uradnem prostoru na Poljanski cesti št. 15.

— Vajeniško predavanje. Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani priredi v torek 27. januarja ob 1. ob pol 19. uri v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani Krekov trg (vhod iz Strelške ulice) IX. vajeniško predavanje. — Predava g. Josip Hubad, uradnik OUZD, o preprečevanju nezdov in v obrtni higijeni. — Vstopnine ni. Vabljeni so tudi obrtniški mojstri in pomočniki.

— Krajevni odbor RK v Ljubljani vabi vse diplomirane samarijanke in samarijane na sestanek, ki bo v četrtek 22. t. m. ob 19. uri v dekliški šoli pri Sv. Jakobu. Predaval bo g. dr. Franta Mis.

— Odprta noč in dan so groba vrata! Francu in Pavli Vidmar je umrl sinček edinček Dušan. Pokopali so ga včeraj k Sv. Križu. — V ljubljanski bolnici je umrl tudi slušatelj tehnične fakultete g. Zorko Czurda iz Vevč. Tudi njega so pokopali včeraj v D.M. v Polju. Naj počivata v miru, žalujočim naše sožalje!

— Koliko ima Ljubljana vozil. Pretekli dni je bilo končano registriranje vozil, ki ga je vršilo mestno načelstvo. Registrirali so samo vozila za živalsko vprego, ker se vozila z motornim pogonom že itak registrirajo pri policijski upravi. Prijaviti je bilo torej vse kočije, ekvipaže, koleslje in tovrstne vozove. Registriranje se je vršilo od 12. do 18. t. m. Prijavljenih je bilo skupno 1305 vozil, od teh 8 včeraj, čeprav je bilo registriranje že zaključeno. Sodi se, da bo zamudnikov še toliko, da bo naraslo število vozil do 1. februarja na 1350. Do 1. februarja si morajo namreč vsi lastniki vozil nabaviti pločevinaste tablice s svojim natančnim naslovom. Lastniki vozil, ki se zalotijo po 1. februarju brez takih tablic, bodo kaznovani z globo od 50 do 1500 Din, oziroma z zaporom od 1 do 50 dni.

— V ljubljansko splošno bolnico so prepeljali tri ponesrečence: Stanka Modic, 1-letna hči finančnega preglednika iz Davč pri Železnikih

je padla v škat vrelega luga in dobila hude opekline. Prepeljali so jo takoj v bolnico, kjer pa je kljub zdravniški pomoči izdihnila. — Antonija Škraba, 20-letna hči posestnika iz Črne vasi je padla s poda in si zlomila desno nogo. — Franc Poljanšek, 33-letni bajtar iz Žirov, je v Goropekah kopal pesek in ga pri tem preveč izkopel. Vrhnja plast peska se je vsula nanj in mu zlomila desno roko, vrhu tega pa mu tudi zmečkala prste.

— Poziv lastnikom motornih vozil. Uprava policije v Ljubljani razglša, da je v posesti evidenčnih tablic za motorna vozila za 1931 in pozivlja lastnike tu uradno registriranih motornih vozil, da jih prevzamejo na upravi policije (oddelek za registracijo motornih vozil soba št. 18), in sicer: lastniki osebnih avtomobilov od št. 2-1 do 2-200 — 21. jan.; od št. 2-200 do 2-300 — 22. jan.; od št. 2-300 do dalje — 23. jan. 1931. — Lastniki tovornih avtomobilov od št. 2-1 do 2-200 — 26. jan.; od št. 2-200 do 2-dlje 26. jan. 1931. — Lastniki motornih koles od št. 2-1 do 2-100 — 27. jan.; od 2-100 do 2-220 — 28. jan.; od 2-220 do 2-400 — 29. jan.; od 2-400 do 2-dalje — 30. jan. 1931. Seboj je prinesli tipno spričevalo, legitimacija o dodeljeni evidenčni številki, dosedanje tablice (številke) in 35 Din za nove evidenčne številke. Interesenti naj se zglase le v dopoldanskih urah med 8. in 12. uro!

— Vlomna tatvina na Tržaški cesti. Na Tržaški cesti 24 je bilo vlomljeno ponoči v kuhinjo Ivane Oblakove, posestnice in gostilničarke ter ukradeno za okoli 300 Din drobiža, 18 parov jedilnega orodja v vrednosti 200 Din in listnica iz črnega usnja, v kateri so bili razni računi, vredni 50 Din. Vlomna sta osumljena dva neznanca brezposelna moška v starosti od 20 do 25 let, ki sta se mudila v nedeljo zvečer v gostilni in sta dobila brezplačno večerjo.

— Drzna tatvina v Pleterski ulici. Vdova Ela Gutnik, zasebnica, stanujoča v Apihovi ul. 34 je prijavila policiji, da je okoli 21. ure srečala v Pleterski ulici, ko se je vračala domov, tri neznane fante, izmed katerih ji je najmanjši nenadoma iztrgal iz rok torbico, v kateri je imela pozlačene očale, vredne 170 Din, 2 ključa, 8 Din denarja in žepni robec v skupni vrednosti 200 Din. Vsi trije neznanci so po tatvini brez sledu izginili v Kostovi ulici. Stari so bili od 15 do 18 let.

Maribor

— m Občni zbor Zadrage gostilničarjev in kavararjev v Mariboru. V ponedeljek popoldne je imela tukajšnja Zadruga gostilničarjev in kavararjev v hotelu »Orel« svoj letošnji občni zbor. Otvoril in vodil ga je predsednik g. Zemljčič, ki je pozdravil prisotne, grajal slab obisk in se spomnil treh lani umrlih članov. Zelo obširno je nato poročal tajnik g. Petelin posebno o povračilu razlik na banovinsko trošarino, znižanju cen električnega toka za gostilniško in kavarniško obrt, o prijavljanju tujeve, avtorskih taničnih za godbo, o vinotočih in točilnicah itd. Nadalje je poročal še, da bosta obe slovenski gostilničarski zvezi odslej izdajali skupno glasilo »Gostilničarski vestnik«, katerega uprava bo v Mariboru. Zadruga je imela lani 67.877,90 Din dohodkov ter 65.770,83 Din izdatkov. Članov ima 120, od teh 64 ženskih. Ker je g. Zemljčič zaradi prezaplenosti v svojem podjetju odklonil ponovno izvolitev za predsednika, je bil za novega predsednika izvoljen g. Andrej Oset. Občnega zbora sta se udeležila tudi podpredsednik Zbornice za TOI g. Ogrin iz Ljubljane in obrtno-zadružni inšpektor g. Založnik iz Maribora.

— m Za avtomobiliste in motocikliste. Predstojništvo mestne policije poziva zadnjič vse lastnike motornih vozil, da nemudoma dvignejo nove evidenčne tablice za leto 1931. Kdor se kljub temu pozivu ne bo odzval, bo izgubil vozno dopustilo.

— m Dražba v zastavljalnici. V mariborski zastavljalnici se bodo dne 11. februarja na dražbi prodali vsi zastavljeni predmeti, in sicer efekti št. 11.895 do 13.551 ter dragocenosti od št. 22.805 do 24.828, ako se zastavljina do najkasneje 7. februarja ne bo poravnala ali pa podaljšala.

UGODEN NAKUP.

Zaradi izpraznitve lokala v Slovenski ulici 12 nudi M. FAVAI, trgovca z dežniki, aktovkami in nahrbtniki svoje blago do konca meseca po znatno znižanih cenah. Ogled prost.

— m Poroke. V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Henrik Knuplež, pleskar in gdč. Katarina Ravnjakova, tkalka; Josip Dolenc, trgovec in gdč. Marija Urluhova, blagajničarka; Janko Zabavnik, natakari in gdč. Roza Podjavorščkova, prodajalka; France Črnoga, čevljar in gdč. Genovefa Pijavčeva, služkinja; Josip Fluher, zidar in gdč. Ivana Malekova, kuharica; Martin Flis, sprevednik državne železnice in gdč. Alojzija Neuwirthova, šivilja ter Franc Trunk, poštni uslužbenec in gdč. Justina Babičeva, hišna posestnica. Bilo srečno!

— m Lov na merjase. Slovensko lovsko društvo, podružnica v Mariboru se po svojih članih udeležuje v četrtek 22. t. m. lova na divjega prašiča v gozdovih Boča nad Poljčanami. Sestanek vseh lovcv bo ob 730 v gostilni Wirth v Studenicih. — m Karteliranje tvorničarjev bučnega olja. Včeraj popoldne je bilo v hotelu »Orel« zelo dobro obiskano zborovanje vseh producentov bučnega olja iz mariborskega okrožja. Zborovalci so sklenili ustanoviti kartel. Ceno bučnega olja so določili na 1250 Din za liter.

— m Smrt vojaka. V ponedeljek popoldne so na pokopališču na Pobrežju položili k večnemu počitku mladega podnarednika Ilijo Milenkovića iz Srbije. Pokojnik je bil zelo agilen član Sokola I, ki se je pogreba zelo častno udeležil.

— m Smrt ranjenega tihotapca Gruševarja. K našemu včerašnjemu poročilu o borbi finančnih organov z dvema tihotapcema na državni meji pri št. Ilju v Slovenskih gorah dodajamo, da je težko ranjeni Simon Gruševar po prevozu v tujakšnjo bolnico ponoči umrl. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico, kjer so ga včeraj obducirali. Pokojnik, doma iz Rogalca, je bil že dolgo znan kot eden izmed najboljših spretnih tihotapcev.

— m Prleki! Vsako tretje leto priredimo Prleki v predpustu družabni večer »prleceško gostovanje«. Letos bo prireditelj 7. februarja v dvorani »Pri rožic« na Koroški cesti. Vabila bodo razposlana koncem januarja. Kdor ga pomotoma ne dobi, naj se zgasi pri dr. Franju Irgoliču. Jedila, vino itd. naj Prleki prinesejo 7. februarja med 14. in 17. uro v dvorano in jih oddajo odbornicam! 485

— m Zgodba nesrečne ljubezni. V ponedeljek zvečer je prišla neka mlada kontoristinja k svojemu nezvestemu fantu, nekemu farmacevtu in zahtevala pojasnila zaradi nezvestobe in snubljenja druge. Kako so se scene odigravale, je zavito v meglo. Fant je obvestil stražnika, da se je dekle hotelo usmrtiti in si je z nožem prerezala kožo na zapestju leve roke, dekle pa je trdilo, da jo je hotel on napasti z nožem in da se je ranila, ko mu je rezilo iztrgala. Zaskrbljen pa je vendar vse ostalo brez večje tragedije. Zadevo bo policija preiskala in morada se bo moralo baviti z njo tudi še sodišče.

Celje

— * Finančni direktor g. dr. Povalej v Celju. Na svojem službenem potovanju pride finančni direktor g. dr. Povalej Josip v četrtek 22. t. m. v Celje in bo od 10. do 12. v posloplju davčne uprave sprejel stranke.

— * Seja okoliške občinske uprave. V petek 23. t. m. ob 20. se vrši v občinski posvetovalnici na Bregu prva letošnja seja okoliške občinske uprave. Na dnevnem redu sta poročili finančnega in cestnega odseka.

— * Osebnost vest. Sodnik okrožnega sodišča v Celju g. Radej je premeščen v ministrstvo pravde.

— * Sokolsko društvo Celje. Redna telovadba mladinskih oddelkov v mestu se prične ta teden in ostane urnik neizpremenjen.

— * Mestni kino predvaja te dni krasen nem film s spremljevanjem zvočne aparature »Po viharju«. Kot dodatek zabavna zvočna šaloigra.

— * Smrtina kosa. 19. t. m. je v Gaberju št. 166 umrla 67-letna Smere Katarina, vdova po cinkarniškem delavcu. 20. t. m. je v javni bolnici umrl g. Lajuh Jožef, kipar v Zavodni, star komaj 34 let; zapuščena ženo in dva mala otroka Preostlim iskreno sožalje!

— * Hmeljarji! Podružnica Hmeljarskega društva v Celju vabi vse hmeljarje iz Celja in okolice, da čim prej poravnajo članarino za tekoče leto 1931. Hmeljarji, zavedajte se vendar in odprite oči! Vstopajte vsi v društvo, kajti le močno društvo bo moglo uspešno zastopati vaše interese! Članarino za leto 1931 ter naročnino za »Slovenskega hmeljarja« sprejema podružnični blagajnik g. Gaberšek v pisarni okoliškega občinskega urada na Bregu.

— * Borza dela v Celju potrebuje 1 kravarja-švicarja, 2 hlapeca za govejo živino, 20 rudarjev, 1 vodovodnega inštalaterja, 1 kolarja, 2 predile in kodralca žime, 1 hišnega hlapeca, 1 raznašalca kruha, 12 vajencev, 24 kmečkih dekel, 1 kavarniško kuharico, 2 natakari, 3 kuharice, 8 služkinj, 1 sobarico, 1 gospodinj, 1 orožniško kuharico.

— * Koliko so Celjani v preteklem letu pojedli. V mestni klavnici je bilo v letu 1930 zaklanih 25 bikov, 894 volov, 644 krav, 192 telic, 3605 telet, 2 ovci, 8 kozličev, 942 svinj, 4 prasci ter 140 konj. V zaklanem stanju se je uvozilo 66 goved, 725 telet, 471 svinj, 14 kozličev ter 781 kg slanina.

Kamnik

— Prosveita na deželi. V Mekurjah so v nedeljo gostovali Homčani s Shakespeare-ovo dramo »Sen kresne noči«. Polna dvorana občinstva je bila z njihovim predvajanjem prav zadovoljna. — Tudi v Nevljah v nedeljo ni bilo dolgočasno. Domače prosvetno društvo je vzprijelo igrano »Deborac«. K vsem prireditvam v okolici pride vedno tudi večje število Kamničanov.

— Nove tablice s hišnimi številkami so dobili te dni v Mekinjah. Stanejo 24 Din, kar je za revno hišo že precejšen izdelek. V kratkem jih dobimo tudi v Kamniku.

— Račun dohodkov in stroškov zaklada cestnega okraja Kamniškega za l. 1930. je sestavljen in interesentom razpoložen na vpogled v občinski pisarni v Mekinjah. Račun izkazuje 1.258.782,38 Din dohodkov in 1.265.339,71 Din stroškov.

— Opozorjamo na razglas sreskega načelstva v zadevi sprejemanja strank pri kr. banski upravi Dravske banovine v Ljubljani.

— Cesta Stahovica-Gornji grad prosta. Okr. cestni odbor je že pretekli teden končal dela pri odstranitvi plazna na cesti Stahovica-Gornji grad in je cesta za redni promet z vozili zopet odprta.

— Lutkovno gledališče v Kamniku. Občnemu zboru kamniškega sokolskega društva je uprava predložila ustanovitve lutkovnega gledališča v Kamniku. O tem vprašanju se je razvila daljša debata. Čula so se razna mnenja, končno pa je bil z večino proti 14 glasovom sprejet predlog, da se da upravi Sokola polnomoč, da do jeseni izvrši vse predprave za ustanovitev gledališča. Dovolil se je tudi kredit v znesku 3000 Din, ostalo pa naj bi prispevali kamniški meščani. Dasi je stremljenje Sokola, nuditi tudi najmlajšim primerno zabavo, vsega odobravanja vredno, vendar dvomimo, da bi se lutkovno gledališče v Kamniku moglo obnesti. Kamnik je za tako stvar odločno premajhno mesto, na okolico pa Sokol ne sme računati. Tudi kamniški meščani, ki dobro poznajo naše razmere, pravijo, da bi bil čudež, ako bi se ta stvar obnesla. Težavno pa bo tudi Sokolu najti primeren prostor, ker nima svoje dvorane.

A. J.:

Potreba uvajanja kmetijskega knjigovodstva

Naše kmetije po večini ne vodijo nobenega knjigovodstva. Komaj na velikih posestvih najdemo kake primitivne zapiske, ki komaj omogočajo pripravo računski zaključek.

Ob sklepu leta naš gospodar težko občuti pomankanje knjigovodstva, ker si ni v stanu napraviti slike, katera panoga je dala boljši, katera slabši gospodarski uspeh. Nima možnosti ugotavljanja, kateremu gospodarskemu objektu naj posveča več pažnje, nima pa tudi prave podlage pri sestavi gospodarskega načrta za bodoče leto. Zato je naše gospodarenje v tem oziru le preveč približno, neodrejeno, brez prave smeri, ki bi se dovolj ozirala na današnji trg in druge pojave, preveč počiva na tradiciji in je nekam okorelo.

Potrebno je zato, da pride v program pospeševanja kmetijstva, predvsem uvajanje knjigovodstva, in sicer takega, ki ne bi upoštevalo samo denarnega, ampak tudi naravnega in delovni promet ter bi doletelo privatno gospodarstvo, od kmetije kot obratov.

Obenem bi bilo pripraviti moderno kmetijsko-knjigovodstveno centralo, ki bi vodila večje število kmetijskih obratov ne samo računsko, ampak tudi gospodarsko in vršila ne samo tehnično (v ožjem pomenu besede), ampak tudi obratovsko in komercialno posvetovanje podjetnikov (gospodarjev), obenem pa tudi zaključevala knjige tistim gospodarjem, ki tega sami ne bi mogli. Vršila naj bi tudi ves strok, pouk in propagando. Ta centrala naj bi se bavila z raziskovanjem konjunktura ter proučevanjem trga sploh. Ob ustanovitvi kmetijske zbornice bi takoj prišla v njen sestav in bi bila najvažnejši njen institut za proučevanje in raziskovanje stanja kmetijskega gospodarstva. Njene ugotovitve bi šle mogle biti podlaga res utemeljene in pravilne agrarne politike zbornice in oblasti, saj danes ta podlaga žalibog še vedno mora vedno počivati samo na domnevah in cenitvah.

Ta ustanova bi vodila simultano knjigovodstvo za večje število obratov in sicer popolnoma eksaktno. Računski zaključki bi omogočali točen vpogled v ves mehanizem kmetijskega obrata. Z vdeleženci se bi gojila najtesnejša korespondenca in osebni stiki. Ob sklepu leta bi vsak udeleženec dobival še posebno dragocenih podatkov in navodil s praktičnimi primerjavami rezultatov v obratih drugih naših udeležencev in tujih naprednih gospodarstev. Zlasti pa bi jim bilo izkazano stanje premoženja, rentabilnosti računa, dohodek in delovni zaslužek podjetnika ter njihov glavni izvor, izdatek za posle in dninarje, poraba za podjetniško zasebno gospodarstvo, višina stroška delavnega dneva, dneva prehrane za osebo, strošek dneva ročnega dela, vprežnega dneva, motorske ure itd. Podana bi mu bila slika porazdelitve in višina, skladnost in umetnost posameznih kapitalov v obratu, kritika gospodarske uredbe, pregled o uspehu obrata, kakor tudi posameznih njegovih panog in kultur, izkaz v pridelovalnih in proizvajalnih stroških pro enoto in hektar itd. Sledili bi nasveti gospodarske ekonomske narave in glede na uredbeno izboljšanje obrata i. dr.

Z obstojem take ustanove bi bila dana utemeljena možnost za usmerjanje našega gospodarstva, ne bi se več kresale iskre in ne bi se po nepotrebnem brez haska upotrebljale mnoge delovne energije in kapital.

Gospodarske vesti

× Trgovski list razmotriva v svoji zadnji številki vprašanje pobiranja občinske trošarine, dr. A. Ogriz nadaljuje s svojim člankom o industrijskih zaščitnih carinah, ki v razumljivi obliki čitatelju odpira tajnosti gospodarske politike. Zanimiv je tudi referat konc. adjunkta Zbornice za TOI g. Kočeta o organizaciji informativne gospodarske službe za pospeševanje zunanje trgovine, ki se z danšnjim gradivom zaključuje.

× Za popolno kvalifikacijo v vodstvu našega gospodarstva. Društvo absolutov gospodarsko-komercialnih znanosti v Zagrebu je naslovilo na upravni svet zagrebške borze daljšo spomenico, ki se nanaša na nameščenje generalnega tajnika te institucije, v kateri se zahteva, da se to mesto podeli osebi, ki se izkaže s popolno kvalifikacijo gospodarsko-komercialnih znanosti. — Spomenica v ostalem pravilno naglašja, da se imajo v vodstvo vseh gospodarskih zavodov poklicati ljudje, ki so za taka vodstva tudi usposobljeni. Kakor se za pravne posle zahteva jurista, za tehniške tehnika, tako se mora za gospodarske posle pozvati narodnega gospodarja.

× Kreditiranje drž. trošarine na pivo. Finančno ministrstvo je dovolilo petmesečni plačilni odlog državne trošarine na pivo. Pivovarne, ki se želijo poslužiti te ugodnosti, morajo nasloviti na ministrstvo posebne prošnje.

× Vozni park naših državnih železnic. Na podlagi službenih podatkov razpolagajo naše državne železnice s 43.154 tovornih vagonov za normalni tir, od teh pa se izkorišča samo 17.754 tovornih vagonov, kar znači, da se je pri nas v zadnjem času dosegla znatna racionalizacija železniškega prometa, posebno v pogledu razdelitve voznega parka. Da je ta preveč nastal samo vsled prejšnje neracionalne razdelitve voznega parka, je razvidno iz tega, da je število natovornjenih vagonov v letu 1930 še naraslo od števila natovornjenih vagonov v letu 1929. V najpomembnejšem mesecu, v oktobru l. l. t. j. v mesecu, v katerem prikazuje naš izvoz največ delavnosti, je bilo dnevno neizkoriščenih 8500 do 10.000 vagonov. To znači, da razpolagajo naše državne železnice z zadostnim številom vagonov in se bodo odvisni vozovi uporabljali na novih progah, ki se bližajo realizaciji.

× Industrija igrač na naš uvoz. V letu 1929 je naša država uvozila iz Nemčije za 6.300.000 dinarjev igrač. V letu 1930 pa je to število po dosedaj zbranih podatkih še naraslo. Zanimivo je, da se vse srednjeevropske države poskušajo osamosvojiti od velikega vpliva nemške industrije igrač na ta način, da pospešujejo ustvaritev lastne industrije. Pri nas, kjer je hišna industrija precej dobro upeljana, bi bilo tako stremjenje zelo hvaljevredno. Posebno pa bi bil razvoj te industrije mogoč v krajih, kjer je razširjena industrija lesnih izdelkov (Ribniška kotlina). Sicer naši Ribničani v zadnjem času prav pridno in z uspehom poskušajo doseči svoj delež na tej panogi, vendar bi bilo potrebno, da se s proučevanjem v drugih državah doseže gotova spretnost in se izdelki prilagodijo okusu in zahtevam širših plasti. Zavod za pospeševanje obrti bo temu vprašanju gotovo posvetil vso pažnjo.

Borzna poročila

dne 20. januarja 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 20. januarja. Amsterdam 22-795, Berlin 13-440—13-470, Bruselj 7-8943, Budimpešta 9-8904, Curih 1095-90, Dunaj 7-9467 do 7-9767, London 274-99, Newyork 56-555, Pariz 221-98, Praga 167-68, Trst 295-40—297-40.

Zagreb, 20. januarja. Amsterdam 22-715 do 22-775, Dunaj 794-67—797-67, Berlin 13-44 do 13-47, Bruselj 789-43—793-43, Budimpešta 987 do 990, London 274-59—275-39, Milan 295-531 do 297-531, Newyork ček 56-455—56-635, Pariz 220-98—222-98, Praga 167-28—168-08, Curih 1094-40—1097-40.

Beograd, 20. januarja. Berlin 13-44—13-47, Curih

1094-40—1097-40, Dunaj 794-66—797-66, London 274-59—275-39, Milan 295-40—297-40, Newyork 56-455—56-635, Pariz 220-98—222-98, Praga 167-28 do 168-08.

Dunaj, 20. januarja. Amsterdam 286-24, Beograd 12-56, Berlin 168-96, Bruselj 99-11, Budimpešta 124-17, Bukarešta 4-2262, Kopenhagen 190, London 34-52, Madrid 74-40, Milan 37-2275, Newyork 711-20, Pariz 27-87, Praga 21-0462, Sofija 5-1530, Stockholm 190-50, Varšava 79-68, Curih 137-62.

Curih, 20. januarja. Beograd 9-1275, Pariz 20-255, London 25-0887, Newyork 517, Bruselj 72-025, Milan 27-0625, Madrid 53-70, Amsterdam 207-975, Berlin 122-71, Dunaj 72-68, Sofija 3-7375, Praga 15-305, Varšava 57-85, Budimpešta 90-25.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb. Zagreb, 20. januarja. Državni papirji: 7% inv. posojilo 85-50—87 (86), vojna škoda ar. 418—421, kasa 417-50—420, februar, marec 415-50—417, 4% agr. obv. 51 bl., 7% Blerovo 79-575—79-875 (80), 8% Blerovo 91-875—92-50, 7% pos. hip. b. 79-25—79-75 (97-50). Banke: Hrvatska 50 d., Prašedion 79-50—980, Udruženja 191—193, Ljublj. kreditna 125 d., Medjunarodna 67-50 d., Narodna banka 8050 d. — Industrije: Šečarana Osijek 272—295, Trboveljska 317-50—328, Slavonija 200 d., Vevče 128 d.

Beograd, 20. januarja. 7% inv. pos. 87-50—88, 4% agr. obv. 50—51-50, 7% pos. drž. hip. b. 79-25, 7% Bler 79-50, 6% begluške obv. 66—67, vojna škoda 418—419, Narodna banka 8130, Zanatska Dunaj, 20. januarja. Bankverein 16-40, Kreditni zavod 46-60, Dunav-Sava-Adria 13-45, Prioritete 90-05, Trbovlje 39-55.

Notacija naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 20. januarja. 7% Bler 79-25—80. Newyork, 20. januarja. 8% Bler 91-50—92-50, 7% Bler 78-75—80, 7% pos. drž. hip. banke 78-50 do 79-50.

Zitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendenca čvrsta. — Promet 1 vagon kuzuze.

Budimpešta, 20. januarja. Tendencia stalna, promet majhen. Pšenica: marec 14-34—14-35 (14-34—14-35), maj 14-72—14-76 (14-72—14-73). Rž: marec 10-32—10-68 (10-32—10-33). Koruza: maj 12-33—12-54 (12-34—12-36).

Živinski trg

Dunaj, 20. januarja. d. Svinjski trg. Prignali so 12.550 mesnatih prašičev in 2901 mastnih prašičev. Mesnati prašiči so bili po 1'05—1'60 šil, mastni pa po 1'30—1'60 šil. Miren promet. Mesnati prašiči so bili za 5 grošev dražji, mastni pa za 5 grošev cenejši.

Ljubljansko lesno tržišče
Tendencia mlačna, promet: 1 vagon tramov, 1 vagon desk — smreka, jelka.

Občni zbor invalidov v Trbovljah

Bolj kot prejšnja leta so čutili v preteklem letu naši vojni trpin vso težo življenja. Njihovemu žalostnemu položaju se je pridružila še težka socijalna kriza v rudarskih revirjih. A omagali niso; polni so vere, da bo prišla tudi zanje lepša bodočnost v novoprerojeni in močnejši Jugoslaviji. To je pokazal tudi nedeljski občni zbor tukajšnje krajevalne organizacije U. V. I., katerega se je udeležilo izredno lepo število članov in članice. Vso poveljno trpljenje, krize in druge nepravilnosti jim niso vzele zavesti, da je marsikdaj rešitev iz težkih neprilic posameznika le v skupnosti in tovariški ljubezni, ki je le v redkih izjemah vsikdar odlikovala naša invalidska združenja, v katerem je našel še vsak vojni trpin čestokrat vso materialno in moralno pomoč.

Za predsednika občnega zbora je bil soglasno izvoljen tajnik in delegat Oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov g. Tome iz Ljubljane, ki je po kratkem pozdravu občnega zbora, kakor tudi zastopnika tukajšnjih rezervnih oficirjev g. Rudolfa Pleskoviča in zastopnika

Zveze bojevnikov č. g. prof. Rateja, takoj prešel na dnevni red.

Iz poročila predsednika krajevnih organizacij g. Martina Lasa je posneti, da se je organizacija borila v preteklem poslovnem letu z velikimi težkočami, ki so izvirale največ iz obstoječe rudarske krize. Zato je bilo tudi tem primerno manj podpor razdeljenih. Izvršenih je bilo nekaj intervencij na merodajnih mestih, da se je sprejelo nazaj v delo nekaj reduciranih članic. Končno se je spomnil predsednik dveh med letom umrlih članov, in sicer tovariša Strovsa in Rozmana, katerih spomin so navzoči počastili.

Iz tajniškega poročila, ki ga je podal tajnik organizacije g. Ivan Kokalj, je razvidno, da ima društvo 78 rednih in 17 izrednih članov, 1 podpornega člana; od tega je 56 invalidov, 35 vdov in 4 vojne sirote. Med letom sta umrla dva člana. 9670 Din so razdelili za podpore najrevnejšim članom in članicam. Odbor pripravlja za prihodnjo spomlad večjo invalidsko tombolo, za katero se darovi in prispevki že sedaj zbirajo.

Blagajniško poročilo je bilo kratko. Poročal je blagajnik udruženja g. Bregar Florijan.

Po razrešenju starega odbora je bil izvoljen sledeči novi odbor: predsednik upravnega odbora g. Las Martin, namestnik Bricej Karol, tajnik Kokalj Ivan, namestnik Zabrložnik Ferdo, blagajnik Bregar Florijan, namestnik Gregorič Alojzij. — Predsednik nadzornega odbora Kus Karol, namestnik Kesel Franc, član Sušter Ciril in ga. Vivod Marija.

Delegat glavne odbora je bil izvoljen g. Kokalj Ivan in Las Martin. Za hrastniški revir sta bila izvoljena kot poverjenika UVI gg. Rešek in Deželak.

Oblastni tajnik in delegat UVI g. Tome iz Ljubljane je predložil navzočim prizadevanje Oblastnega odbora, da se invalidski zakon še izboljša. Njegovo Vel. kralj se je lansko leto, ko mu je posebna deputacija na Bledu obrazložila položaj vojnih invalidov, živo zanimal za težke prilike vojnih invalidov ter je dejal, da so invalidske težnje in želje povsem upravičene. Radi tega je upati, da se bo invalidski zakon popravil v toliko, da bo vojnim invalidom položaj vsaj nekoliko izboljšal.

Končno je občni zbor izvolil kot zastopnika v udruženje predsednika krajevalne skupine Zveze bojevnikov č. g. prof. Rateja Mirka, kakor je bil lepo uspešni občni zbor zaključen.

Sport

ZUPNI SMUŠKI IZLET IN SMUŠKE TEKME SOKOLSTVA NA GORENJSKEM

Določbe smuškega odseka župe Kranj. Smuški odsek sokolske župe Kranj je razpustil vsem društvom in članstvu, ki goji zimski sport na Gorenjskem okoliščino, ki prikazuje, da se vodstvo smuškega odseka s sedežem na Jesenicah zaveda visokih vzgojnih nalog SKJ. Uvodoma je naveden dogovor med predstavki Sokola in zastopniki Jugoslovanskega zimsko sportskega saveza, ki omogoča vsem članom SKJ sodelovanje na prireditvah klubov JZSS. Najvažnejše določbe povdarjajo, da so smuški odseki SKJ lahko vključeni pri JZSS, tudi ako imajo manj kot 20 članov. Sokol je v upravnem in tehničnem odboru JZSS primerno zastopan. Sokolstvo ne more zastopati v dolžnostih, ki bi bile protivne sokolskim načelom. Izključno sokolske tekme niso podvržene odobrenju JZSS. Prireditve so v sezoni 1930/31. določene naslednje:

V soboto 24. t. m. in v nedeljo 25. t. m. se vrši za vse sokolske smučarje župe Kranj dvadnevni izlet. Odhod od postaje Podhom čez Gorje na Mrzli studenec in prihodnjega dne preko Rudnega polja in Uskovnice v Bohinjsko Srednjo vas, od tam pa v Boh. Bistrico odkoder je z večernim vlakom odhod na domove. Prošnja za polovično vožnjo je vložena. Člani in članice, razen onih iz Bohinjskega in Blejskega kota, naj izstopajo v Podhomu; prenočišče na Mrzlem studencu bo v kurjenih sobah po 5 Din za osebo. Priporoča se bratom in sestram, da vzamejo s seboj nekaj živil, posode in posteljno odelo.

Smuka je v sedanjih snežnih razmerah idealna.

Po vseh društvih se vrše priprave za župno smuško tekmo dne 15. februarja v Kranju-Stra-

žišču ali v Mojstrani, kakor bodo pač dovoljevale snežne okoliščine. Člani tekmujejo v parolnih tekmah; članice, moški in ženski naraščaj pa v smuškem teku. Posebej se vrši tekma članov v smuških skokih. Na vidiku je tekma vseh žup v Dravski banovini. Tekmovalna proga znaša za člane 12 km in za naraščaj in članice 3 km.

Udeležba smučarjev obeta biti prav velika, ker goji skoroda vsa Sokolska društva spori v smuških odsekih. Bodo pa tekme tudi zanimive v ugotovitve napredka smuškega sporta na Gorenjskem.

Društvenim smuškim odsekom se priporoča da priredijo v svojem delokrogu preko zime smuške tekme, ali ne sami, vsaj s pomočjo bližnjih sokolskih društev. Pravtako se priporoča smuški izleti članstva in naraščaja v okolico. Smuški odseki so dolžni voditi točno evidenco vsega članstva, ki goji zimski sport v okviru Sokola, kakor tudi v okviru drugih klubov. Tekmovalci se morajo podvreči zdravniški preskavi; odsek je v lasti ročne lekarne, ki na se pri vajah in tekmah nosi s seboj.

Smučarska sekcija S. K. Ilirije. Danes v sredo 21. t. m. ob 19-30 v klubovi sobi kavarne Evropa sestanek članstva smučarske sekcije. Na dnevnem redu: razgovor radi udeležbe na medklubski tekmi v Kranjski gori, ki je obenem zadnja preizkušnja tekmovalcev, glede nominiranja za mednarodne tekme v Bohinju.

Plavalna sekcija S. K. Ilirije. Za vse članstvo sekcije strogo obvezni sestanek se vrši v četrtek 22. t. m. ob 18. uri v prostorih Ping-pong sekcije »Pri Levuc«. Na dnevnem redu je volitev sekcijskega načelnika in določitev smeri za delovanje v letošnji sezoni. Pozivam vse članstvo plavalne sekcije, da se sestanka sigurno udeleži. Načelnik.

Radio

Ljubljana, sredo 21. januarja: 12.15 Plošče (slovesni, dunajska glasba). 12.45 Dnevne vesti. 18.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Radio orkester: Klavir solo. 18.30 Ing. dr. Mirosl. Kasal: Razvoj železobetonskih stebrov od Moniera do danes. 19.00 Dr. Nikola Preobražensky: Ruščina. 19.30 Literarna ura (France Vodnik: Knjiga v preteklem letu). 20.00 Dr. Stanislav Vurnik: Slovenska narodna pesem in njen slog. 20.00 Radio orkester: Hawai-jazz. 22.00 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, četrtek, 22. januarja: 12.15 Plošče (slovenska in plesna glasba). 12.45 Dnevne vesti. 18.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Otroška ura, Manca Komarova. 18.00 Plošče. 18.30 Drago Ulaša: Gimnastične vaje. 19.00 Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. 19.30 Prenos iz Brna: Gotovac: »Morana«, opera. 22.00 Časovna napoved in poročila. 22.15 Radio orkester. 23.00 Napoved programa za naslednji dan. Zagreb, sredo, 21. januarja: 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 18.30 Novice. 17.00 Plošče za otroke. 18.30 Novice. 20.15 Poročila. 20.30 Lahka glasba. 20.50 Uvod k prenosu. 21.00 Prenos simf. koncerta iz Londona.

Zagreb, četrtek, 22. januarja: 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 18.30 Novice. 17.00 Koncert ruskih balalajk. 20.30 Ljubljana (koncert). 22.30 Novice. 23.40 Lahka glasba.

Nogavice, roka-vice, volna in bombaž 463
najceneje in v veliki izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Tročlanska družina
išče za maj udobno trisobno stanovanje. Ponudbe pod »Vrba« na »Jugoslovana«. 483

Ženini in neveste

Zimnice (modroce) peresnice, posteljne mreže, otomane, divane, žimo, cvil in blaga za preobleko pohištva dohite najceneje pri **F. SAJOVIC, Ljubljana, Stari trg 6** 462

Gradsko načelstvo v Zagrebu

Broj 4570-XIV—1931.

Zagreb, 13. januara 1931.

Predmet: Klaonica novogradnja.

Oglas

za izvedbu drvenih kanala za zrak i ostali drveni pribor za hladionice kod novogradnje klaonice u Zagrebu raspisuje se ovim javna ponovna jeftimbena rasprava putem pismenih ponuda za dne 4. II. 1931. u 11 sati prije podne kod gradskog načelstva u Zagrebu II. kat., soba 75. — Poduzetnici, koji bi htjeli preuzeti izvedbu navedenih radnja neka svoje vlastoručne potpisane sa Din 100— biljegovane i valjano zapečaćene ponude predaju lično ili po zamjeniku dne 4. II. 1931. kod gradskog načelstva u II. katu soba broj 75.

U ponudi se mora navesti, da su nudiocu poznati jeftimbena, opći i posebni uvjeti, nacrti i troškovnici, te da iste smatra za sebe obveznima. Ponudi valja priložiti potvrdu gradske blagajne o položenoj žaobini, koja imade iznositi 5% od ponudbene svote. Poduzetnici koji su nudili kod prve jeftimbe ne trebaju položiti novu žaobinu. Ponuda veže nudioce od časa predaje do primitka obavijesti o rezultatu a najkasije 3 mjeseca nakon provedene jeftimbene rasprave. Ponude, koje u formalnom ili stvarnom pogledu neće odgovarati potpuno uslovima raspisa neće se uzeti u obzir. Gradsko se načelstvo ne obvezuje, da će prihvatiti koju od stavljenih ponuda, već si pridržaje pravo odluke po svojoj uvidjavnosti ili pravo raspisa ponovne jeftimbene rasprave. Uvjete, nacrti i troškovnike mogu reflektanti da prime odnosno da vide kod gradskog gradjevnog odjela II. kat., soba broj 75 za vrijeme uredovnih sati, gdje mogu dobiti i sve druge podatke.

Gradski načelnik:

Srkuji

Sedemletnica Leninove smrti

21. januarja bo minilo 7 let, odkar je umrl Lenin. To obletnico bodo praznovali v celi Rusiji, ampak ne na sam dan Leninove smrti, ampak en dan pozneje. 22. januarja je namreč obletnica »Krvave nedelje«, ko je bila 1. 1905. revolucija premagana. Ker pa sledita oba dneva tik drug za drugim, so sklenili, da bodo praznovali obe obletnici na en dan, ker v Rusiji ne marajo preveč praznikov. Odkar je namreč vlada odpravila nedelje, poznajo na Ruskem samo 5 praznikov, ko delo ves dan počiva: 22. januar, 1. in 2. majnik in 7. in 8. november. — 22. januarja bodo vse trgovine zaprte, bo pa zato cela vrsta velikih zborovanj, kjer bodo slavili Leninov spomin. Tako poročajo nemški listi.

»Oče« kinematografije

V mestu Leeds na Angleškem so pred kratkim odkrili spomenik možu, ki ga lahko imenujemo »očeta kinematografije«. Ta mož je bil Louis de Prince.

Bi je sin francoskega častnika. Svoje prve poskuse s kinematografijo je delal v mladih letih in sicer je napravil po 12 slik na sekundo. Te slike je potem »metal« ali projiciral na zid s pomočjo obločnice.

Ko je bil s svojimi poskusi že precej daleč, je odpotoval v Francijo, da bi tam izvršil svoje načrte. 16. septembra 1. 1890 so ga videli vstopiti v vlak Pariz—Bourges, od tedaj dalje pa ni bilo nič več slišati o njem. Z njim vred pa je izginila tudi njegova prtljaga in vsi njegovi poslovni papirji. Takrat so domnevali, da je postal žrtev kakšnega zločina, njegova vdova pa je sumila, da so ga spravili s poti, da bi se polastili njegove nove, mnogo obetajoče iznajdbe. V resnici je tako tudi bilo, kajti čeprav je imel patente, njegova rodbina ni vedela, kaj naj z njimi počne. Sedem let pozneje pa, ko je veljavnost patentov minila, se je pojavilo silno dosti tekmecev, ki so imeli že boljše aparate. Sedaj imajo drugi denar, on pa spomenik.

Novi nemški poslanik na Dunaju?

Kakor govoré, bo dosedanji nemški poslanik na Dunaju grof Lerchenfeld odpoklican. Na njegovo mesto pride baje sedanji poslaniški svetnik v Parizu dr. K. Rieth. Na sliki zgoraj je grof Lerchenfeld.

Revolucija v republiki Panama.

Tudi v mali srednje-ameriški republiki Panami je izbruhnila nedavno revolucija, ki pa je zahtevala le malo žrtev. Zaenkrat je gospodar v deželi začasni predsednik Harmadio Arias. Slika nam kaže stražo pred predsedniškovo palačo.

Slavni romanopisec Remarque o sebi

Drugi interview zastopnika »Jugoslovana« z Remarque-om, avtor-nič novega in »Pot nazaj«

Berlin, sredi januarja. Najnovejši Remarqueov roman »Pot nazaj« izhaja sedaj v svetovnem tisku in vzbuja po vsem svetu največjo pozornost. Ker bo prišel ta roman v nedeljo dne 25. t. m. izhajati tudi v »Jugoslovanu«, se je obrnil naš zastopnik na avtorja romana »Pot nazaj« g. Ericha Maria Remarquea, ter ga prosil za interview, ki mu ga je g. Remarque tudi ljubeznivo dovolil. Razgovor je potekel takole:

»Pravijo, da nimate radi, če se Vas prosi za interview, ker ne ljubite, da se o vas piše v kolonah časopisov? To je bilo

teh vesti,« je odgovoril Remarque. »Razumeli boste, da zato nisem ravno imel veselja. Čisto vseeno mi je, kaj se o meni govori in če je vse to res ali ne. Vse to je vendar večinoma samo zadeva zasebnega ponosa, častihlepija, častilakomnosti in potrebe po osebni veljavi. Prepričan sem, da knjiga, če je dobra, se mora uveljaviti navzlic vsem zaprekam, da pa na drugi strani slabi knjigi ne pomagajo še tako številna opravičila in zatrjevanja dobre volje. Svojim knjigam sem dal na pot, kar sem mogel. V trenutku, ko izidejo, gredo svojo pot, preživljajo svojo usodo in se

Remarque, avtor romanov »Na zapadu nič novega« in »Pot nazaj« s svojim psom Billyjem

prvo vprašanje našega zastopnika na Remarque-a.

»Jaz sem samo vsled tega nasproten interviewu«, je izjavil Remarque, »ker mislim, da so za mene odveč. Jaz sem vsekozi normalen človek, čegar zasebna mišljenja nimajo nič več in nič manj veljave kakor od stotisoč drugih ljudi.«

»Vendar pa boste razumeli, da je po velikem uspehu vaše knjige polno ljudi, ki se osebno za vas zanimajo in ki bi radi o vas dobili nekatere osebne podatke?«

»To priznavam,« je odvrnil Remarque, »in ti ljudje pridejo tudi v veliki meri na svoj račun. Saj se o meni tako mnogo govori, da bi se še sam mogel kaj od tega naučiti, kajti mnogo mi je ravno tako neznano, kakor bralcu. Pravzaprav bi moral postati prepričan pristaš spiritizma, ker če je vse to res, kar se o meni govori, bi moral živeti v najmanj treh ali štirih človeških podobah. Škoda, da vse to ni res! Bilo bi gotovo neprimerno bolj zanimivo, kakor pa je življenje, ki sem ga žalibože preživel jaz in ki je v bistvu obstajalo iz mnogo dela in pomanjkanja.«

»Ali niste nikdar polagali važnosti na to, da pojasnite vse te številne govorce in napačne vesti itd?« je bilo naslednje vprašanje.

»Potem bi moral opustiti pisanje knjig in si urediti pisarno z mnogoštevilnimi pomožnimi močmi za dementiranje vseh

morajo same preboriti. Če imajo dovolj življenske sile, bodo prodrle in če ne, potem naj mirno propadejo.«

Iz istega vzroka nočem javno nastopati. Ne vem, o čem naj bi govoril. O lastnih knjigah vendar ne morem govoriti. In čitati znajo mnogi ljudje dosti boljše kakor jaz. O čem naj torej govorim? Mogel bi kvečjem reči kaj o raznih priljubljenih rečeh, ko o avtomobilih, konjih in psih. Ne verjamem pa, da bi bili to posebno zanimivi predmeti.«

»Kakšni pa so vaši najbližji načrti za bodočnost, je še vprašal naš zastopnik.«

»Nimam nobenih gotovih načrtov za bodočnost,« je dejal Remarque. »Možno je, da bom še par let potoval, toda niti tega ne vem. Na vsak način pa se bom lotil zopet par priljubljenih opravil od preje. Predvsem si mislim urediti rejo psov. Že v zadnjih mesecih, ko sem delal na svoji novi knjigi, je bil moj irski terrier Billy edini tovariš.«

Rokavice in rokavičarji

Rokavice iz gladkega usnja so začeli izdelovati v Franciji. Od l. 1311. dalje je izdelovanje rokavic ugotovljeno že v uradnih listinah, obstojalo pa je gotovo že zdavnaj prej.

Prvotna oblika rokavice je bila brez dvoma podobna žakeljčki, kamor je človek vtikal svoje roke. Takega žakeljčka ni bilo pretežno napraviti. Izdelovali so pa rokavice najprej tisti obrtniki, ki so izdelovali tudi usnjate hlače in usnjate jopiče. Ko pa se je vedno bolj širilo tkano blago za obleke in začelo usnje izpodrivati, se začeli obrtniki bolj pečati z izdelovanjem rokavic in na Francoskem so živeli tedaj najboljši rokavičarji. Najbolj znani mesti, kjer so izdelovali najboljše rokavice, sta bili Annonay in Grenoble.

Ko pa se je začelo v Franciji v 16. in 17. stoletju veliko versko-reformacijsko gibanje, je bilo tudi konec francoskega monopola za izdelovanje finih rokavic. »Hugenoti« (francoski protestanti) so v celih trumah bežali iz dežele in so se naselili po Švici, po Nizozemskem in v Angliji. Tudi v Prusijo jih je prišlo precej. Med hugenotskimi rokodelci so se najbolj odlikovali rokavičarji, ki so zanesli svojo obrt v svoje nove domovine.

Med francoskimi begunci v Berlinu je bilo l. 1703. 7 rokavičarjev v mestu Halle pa so jim dovolili ustanoviti posebno zadrugo.

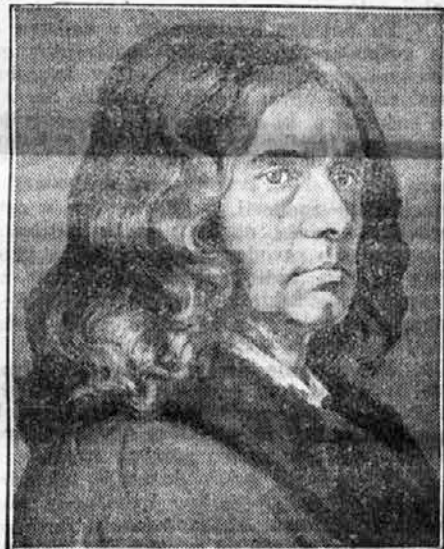
Kdo živi dolgo

V Ameriki se je 43 zavarovalnih družb celih 24 let bavilo z vprašanjem, kakšni ljudje živijo dalje: debeluharji ali sušci? Izdelali so statistiko, ki je obsegala okoli tri četrt milijona ljudi, ki so jih razdelili na 8 vrste: na normalne ljudi, na sušce in na debeluharje. Rezultat študiranja pa je bil ta, da so dognali, da umrje »normalnih« ljudi za 14 odstotkov več kakor sušcev, največ pa pomrje debeluharjev v neli določeni dobi. Debeluharje mori večinoma sladkorna bolezen, sušce pa pobira jetika, zlasti pred 30. letom. Sušci, ki dočakajo 30 let, pa navadno dolgo živijo.

Za kratek čas.

»Ali vam je ciganka prerokovala smrt vaše žene?«

»Hm — rekla je, da bom kmalu dočakal boljše čase.«

150-letnica rojstva nemškega pesnika Adalberta von Chamisso-a.

Pesnik Chamisso je rodom Francoz. Rojen je bil v Champagni na gradu Boncourt. Revolucija l. 1790. pa je rodbino pregnala v Nemčijo, kjer je Adalbert vstopil v nemško armado. Rodbina se je kasneje vrnila v Francijo, on pa je ostal v Nemčiji. Njegovo najznamenitejše delo je »Peter Schlemihl«.

175-letnica rojstva Wolfganga Amadeja Mozarta.

Na sliki vidimo Mozartovega očeta, njegovo sestro in 7-letnega Mozarta.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

V. No. 415/1.

168-3-1

Razglas

o prvi pismeni ofertalni licitaciji za dobavo cevovoda in armature za vodovod v Koroški Beli.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje na podstavi čl. 86 do 98 zakona o drž. računovodstvu z dne 6. marca 1910. in njegovih izpremembah odnosno dopolnitvah za

dobavo cevovoda in armature za vodovod v Koroški Beli I. javno pismeno ofertalno licitacijo na dan 28. februarja 1931. ob enajstih

v prostorih tehničnega oddelka kraljevske banske uprave v Ljubljani, Novi trg 1/II. Potrebni podatki, pojasnila in ofertalni pripomočki se dobivajo med uradnimi urami proti plačilu napravni stroškov pri istem oddelku v sobi št. 6.

Skupna vsota predmetne nabave je proračunjena na Din 341.280.—.

Ponudbe se morajo glasiti na poedine točke proračuna z navedbo končne vsote (tudi z besedami).

Svojeručno spisane ponudbe na uradnem formularju opremljenim s kolkom za Din 100.— (priloge s kolkom po Din 2.—) morajo izročiti ponudniki ali njih pooblaščenca na dan licitacije v zapечатem zaviti označene z »Ponudba za dobavo cevovoda za vodovod v Koroški Beli, ponudnika N. N.«, neposredno v roke predsednika licitacijske komisije med 10. in 11. uro dopoldne. Poznejše ali nepravilno opremljene ponudbe se ne bodo upoštevale.

Vsak ponudnik se mora v ponudbi izrečno izjaviti, da v celoti pristane na splošne in tehnične pogoje, ter mora položiti kavelj, katera znaša za domačine Din 35.000.— odnosno Din 70.000.— za tuje državljane. Kavelj se mora položiti pri banovinski blagajni, Erjavčeva cesta 13, najkasneje na dan licitacije do 10. ure dopoldne, v smislu čl. 88. zakona o drž. računovodstvu.

O položeni kavelji prejme ponudnik blagajnično položnico. To položnico, nadalje potrdilo davčnega urada o poravnavi vseh davčnih plačil, odobrenje ministrstva za zgradbe, da se sme ponudnik udeleževati javnih licitacij, in potrdilo pristojne zbornice za TOI o sposobnosti je obenem z vračitvijo ponudbe predložiti odprte predsedniku licitacijske komisije.

Pooblaščenca pa morajo priložiti poleg tega pooblastilo, da smejo zastopati svojo firmo pri licitaciji.

Kraljevska banska uprava si izrečno pridržuje pravico, oddati delo brez ozira na višino ponujene svote.

Vsak ponudnik mora ostati v besedi 30 dni po izvršeni licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine,

v Ljubljani, dne 14. januarja 1931.

*

Razglasi sodišče in sodnih oblastev

E 779/30-9.

170

Dražbeni oklic.

Dne 16. februarja 1931. ob desetih bo pri podpisnem sodišču na licu mesta v Hotizi dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Hotiza, vl. št. 35.

Cenilna vrednost: 48.000 Din; najmanjši ponudnik: 32.000 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Dol. Lendava, dne 16. januarja 1931.

*

T V 35/30-2

158

Uvedba postopanja za proglasitev mrtvim.

Ročnik Valentin, roj. 13. februarja 1874 v Podteru, prist. v občino Ljubno, oženjen, stanovnik, nazadnje v Podteru, je ob splošni mobilizaciji 1914. odrinil k neznanemu polku v Celje, od tod pa leta 1917 na italijansko fronto, kjer je prišel v italijansko vjetništvo. Od leta 1917. ni več glasu o njem.

Ker je potemtakem smatrali, da bo nastopila zakonita domneva smrti v smislu § 1 zak. z dne 31. februarja 1918. drž. zak. št. 128. se uvede na prošnjo žene Ročnik Jožefa, stanovnice v Podteru št. 51, postopanje za proglasitev mrtvim, ter se izda poziv, da se o pogrešanju poroča sodišču.

Ročnik Valentin pa se poziva, da se zglaš pri podpisnem sodišču ali drugače da kako vest o sebi.

Po 1. avgustu 1931 bo sodišče na vnovično prošnjo odločilo o proglasitvi mrtvim.

Okrajno sodišče v Celju, odd. V., dne 10. januarja 1931.

*

T V 2/31-2

160

Uvedba postopanja za proglasitev mrtvim.

Drozgo Franc, rojen 6. januarja 1893, pristojen v občino Kokarje, srez Gornji-grad, r. k., samski, nazadnje delavec v Spodnjih Pobrežah, je leta 1915. odrinil s 87. p. p. na italijansko fronto, kjer je baje 11. novembra 1915 padel, zadet od sovražne krogelje.

Od tega časa ni več glasu o njem.

Ker je potemtakem smatrali, da bo nastopila zakonita domneva smrti v smislu § 1 zak. z dne 31. marca 1918. drž. zak. št. 128. se uvede na prošnjo očeta Drozgo Franceta, posestnika v Spodnjih Pobrežah, št. 12, postopanje za proglasitev mrtvim ter se izda poziv, da se o pogrešanju poroča sodišču.

Drozgo Franc ml. pa se poziva, da se zglaš pri podpisnem sodišču ali drugače da kako vest o sebi.

Po 1. septembru 1931 bo sodišče na vnovično prošnjo odločilo o proglasitvi mrtvim.

Okrajno sodišče v Celju, odd. V., dne 13. januarja 1931.

Konkurzni razglasi

S 1/31-1.

169

Konkurzni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini zapuščine Rupnik Olge, bivše trgovke v Mariboru. Konkurni komisar dr. Kovča Franc, sodnik okrajnega sodišča v Mariboru. Upravnik mase Fabijan Anton, davčni upravitelj v pok. v Mariboru. Prvi zbor upnikov pri imenovanem sodišču, soba št. 84 dne 26. januarja 1931. ob devetih.

Oglasitveni rok do 20. februarja 1931. pri imenovanem sodišču.

Ugotovitveni narok pri imenovanem sodišču dne 23. februarja 1931. ob devetih, soba št. 84.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 16. januarja 1931.

*

Sa 5/30-58

157

Sklep.

V poravnalni zadevi Ahlina Cirila, neprotokoliranega trgovca v Ljubljani, je sklep tega sodišča Sa 5/30-53, s katerim se je odobrila prisilna poravnava, postal pravomočen, vsled česar se proglasi poravnalno postopanje za končano.

Poravnalni upravni dr. Bogdan Žužek se odveže posla upravnika.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 14. januarja 1931.

*

Sa 13/30-5.

162

Sklep.

Dolžnica: Rupnik Olga, trgovka v Mariboru, Slovenska ulica št. 20 (umrla 26. decembra 1930).

Na predlog dolžnice uvedeno poravnalno postopanje izven konkurza se ustavi v smislu § 56, točka 4, zakona o prisilni poravnavi izven konkurza, ker je bil poravnalni predlog umaknjen.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 16. januarja 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Štev. 279/II.

2-2

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje za na dan 2. februarja 1931 ob enajstih nabavo:

5000 kg ovsa.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje, dne 13. januarja 1931.

*

Popravek.

V imeniku advokatov s sedežem na področju Dravske banovine, priobčenem v »Službenih objavah« »Jugoslovan« z dne 6. januarja 1931. leta, št. 4., so se vrinile nekatere tiskovne pomote in se naj dotična mesta pravilno glase:

Celje:

Erhartič Ivan, Cankarjeva cesta 7, dr. Skoberne Georg, Glavni trg 1;

Gornji-grad:

Sbrizaj Teodor;

Sv. Lenart v Slov. Gorah:

Sali Andrej;

Litija:

dr. Mazek Ivan;

Ljubljana:

Cepuder Josip, Miklošičeva cesta 20, Mejač Anton, Tavčarjeva ulica 11, Milčinski Fran, Wolfova ulica 5, Sterle Rudolf, Miklošičeva cesta 36, dr. Tomišek Fran, Kralja Petra trg 2, Tornago Leon, Kralja Petra trg 2, dr. Treo Luce, Dunajska cesta 29,

Ljutomer:

Zmavec Josip;

Maribor:

dr. Brandstetter Franc, Aleksandrova c. 14, Ravnikar Aleksander, Aleksandrova c. 12, dr. Stajniko Mihael, Sodna ulica 2;

Metlika:

Prelinar Slavko;

Novo mesto:

Garzaroli Franc;

Radovljica:

Kobler Fran,

Krištof Vladimir;

Višnja gora:

Kvas Miroslav.

*

Narodna banka kraljevine Jugoslavije.

Stanje 15. januarja 1931

Aktiva.	Dinarjev
Metalna podloga	219.525.373-21
Posojila	1.582.261.090-46
Račun za odkup kronskih novčanic	897.799.723-36
Račun začasne zamene	126.264.593-53
Dolg države	2.996.842.941-92
Vrednost državnih domen, zastavljenih za izdaje novčanic	2.138.377.163-—
Saldo raznih računov	496.009.682-31
	8.457.080.567-49

Pasiva.

Glavnica Din 50.000.000 v kovanem zlatu: od te vplačano	30.000.000-—
Rezervni fond	12.996.629-10
Novčnice v obtoku	5.011.732.695-—
Državni račun začasne zamene	126.264.593-53
Terjatve države po raznih računih	45.818.723-06
Razne obveznosti	1.008.834.893-80
Terjatve države za zastavljene domene	2.138.377.163-—
Nadavek za kupovanje zlata za glavnico in fonde	83.055.870-—
	8.457.080.567-49

V metalni podlogi se računi: dinar v zlatu za en dinar, angleški funt za 25 dinarjev, dolar za 5 dinarjev, lira za 1 dinar. švicarski in francoski frank za 1 dinar. dinar v kovanem srebru za 1 dinar itd.

Obrestna mera po eskontu menic 5½ % na leto.

Obrestna mera za posojila na zastavo 7 % na leto.

Razne objave

*

Objava.

164

Razveljavljata se dekret in tipno izpričevalo motornega kolesa Ev. št. 2-160 iz 1930 na ime Dobovičnik Ivan-a iz Dobrne pri Celju, ker sta bili ukradeni.

Ljubljana, dne 19. januarja 1931.

Dobovičnik Ivan, s. r.

Ouida:

Kneginja Zurova

37

»Vera se je okrenila, ne da bi zinila besedo, in se podala v svoje sobe, medtem ko je on ostal še nekaj časa na terasi in kadil.

»Za vraga,« je dejal sam pri sebi, »anti ne postane sentimentalna? Še tega bi treba. Kaj pa hoče? Ali nima vsega česar si požel?«

Naslednjega dne je v gradu začela invazija odličnih gostov vseh narodnosti in Vera je prešla v običajni tir svetskega življenja. Kakor v Parizu in Petrogradu so se zgrinjali okrog nje gospodje, občudujoč jo, medtem ko so jo gospe obsojale. Jeanne pl. Sonnaz je bila njena edina prijateljica. Ona edina ji je včasih z dobrim svetom pomagala iz težkega položaja. Vera je bila markizi iskreno hvaležna za njeno prijateljstvo, vendar pa je v dnu duše čutil do nje neki odpor, ki si ga ni znala razložiti.

Nekega jutra ji je prišlo na misel, da bi poiskala majhno ribiško vas, kjer ji je Corréze pel. Zjutraj je bila prosta, ker ji ni bilo treba vršiti dolžnosti gostiteljice. Na vse zgodaj je dala napreči svoja ponija ter se peljala skozi Deauville in Trouville na cesto, ki je peljala v Villerville. V Villervilleu je stopila z voza ter šla peš ob obali. Loris jo je spremljal. Ni vedela za ime vasi, toda skušala se je orientirati po spominu. Zavila je na stezo, vijičo se med travniki in rženimi polji, in res je našla vasico, ki je bila ravno takšna kakor tedaj. Stara ženica, ki ju je tedaj postregla, je pletla pred svojimi vrati. Prav nič se ni izpremenila razen nje. Starka ji je prijazno voščila dobro jutro in otroci so zijali vanjo;

toda v veliki gospe, opirajoči se ob palico z zlatim ročajnim gumbom, ni nihče prepoznal deklice, ki je sedela tu pred tremi let v senci orehovega drevesa v lesenih copatah ter pila mleko iz velike, lončene sklede. Prosila je kozarec vode in sedla poleg rožnega grma. Začela se je pogovarjati s starko in v teku pogovora je zvedela, da prihaja Corréze enkrat v letu v revno ribiško vasico.

»Da,« je pripovedovala gostobesedna starka, »odlične goste imamo tu, gospa. Sicer ne vem, če veste, kdo je ta gospod Corréze. Tudi jaz sem zvedela za njegovo ime iz ust drugih. Pravijo, da je velik, slaven pevec. Enkrat sem ga celo jaz slišala. Pel je na tem mestu, pod orehom. akor da je pel angel z nebes.«

Vera jo je poslušala in molčala, toda oči so ji postale rosne.

»Da,« je nadaljevala starka, »kadar pa pride semkaj, si vselej utrže šopek rož s tega grma. Ko je prvič semkaj prišel, je imel s seboj mlado dekle, ki je izgubilo na bregu čevlje; kupil ji je lesene copate. Morda je mlado dekle umrlo, da prihaja zaradi nje semkaj. Vselej dolgo sedi tu in njegov obraz je žalosten. Zadnjič je bil v maju tu.«

Vera je zardela in vstala. Stisnila je starki v roko nekaj srebrnih novcev, poklicala Loris in se naglo vrnila v Villerville.

»Odkod tako zgodaj?« jo je vprašala markiza pl. Sonnaz, ko je stopala po stopnicah na teraso. Markiza se je udeležila domačega večera v Felicité in je prenočila v gradu. Zurov je sedel z njo na terasi.

»Napravila sem daljši izlet z vozom. Saj veste, markiza, da rada zgodaj vstajam.«

»Kje ste bili?« jo je vprašal Zurov ostro.

Ni takoj odgovorila, ampak zardela, kar ni ušlo ne

markizi ne njenemu možu. Ker se je zavedala, da ni napravila nič slabega, je odgovorila: »Obiskala sem tisti kraj, kjer sem se tedaj, saj veste, takoj drugi dan po svojem prihodu v Trouville, izgubila. Takrat je bilo dosti smeha zaradi tega. Do tja sem se napotila.

»Nekaj se spominjam,« je zamrmral Zurov. »Vendar pa se mi zdi, da ni bilo vredno tja hoditi zaradi tistega dogodka.

»Kdo ve?« je porogljivo rekla markiza.

Vera ni nič odgovorila, ampak jo je premerila s hladnim pogledom. Ko je pa Vera odšla, se je Zurov povrnil k njeni opazki.

»Upam, Jeanne, da ste tisto rekli brez kakšnih zahrbtnih misli. Vendar ne mislite —«

»Aha,« ga je preknila, »to je imenitno; bilo bi v resnici nekaj izrednega, da bi vi na stara leta hoteli igrati ljubosumnega moža. Bilo bi nekaj smešnega, morda pa vendarle na mestu. Morda bi se vam potem zdel vaš ledeni kapnik zanimivejši kakor zdaj —«

Tako je vsejala seme, ki je utegnulo roditi kaj sadu, nato pa je vstala in odšla. Bila je silno zaposlena z veliko predstavo, ki jo je nameravala prirediti. Slo je namreč za neko dobrodelno prireditev. Bila je odločna ženska, imela je nekaj organizacijskega daru ter je rada videla, da so o njej govorili. Njena prireditev je obetala biti med izrednimi dogodki sezone. Dva vladajoča princa sta ji obljubila, da prideta na prireditev in vpregla je vso elito, ki jo je mislila pošteno obrati. Najlepše dame aristokracije in slavni umetniki so bili določeni za prodajanje v paviljonih in oblečeni v flamskih kostumih.

»Tudi Corréze sem pisala,« je pravila nekega dne v Verini navzočnosti, »pa mi je odbil. Druga leta je prihajal v Trouville, zdaj pa nič več. Morda ga kakšna ženska drugam odvlaža.«

Izdajna tiskarna »Merkur«, Gregorčičeva ulica 23. Za tiskarno odgovarja Otmar Mihálek. — Urednik Milan Zadnek. — Za inseratni del odgovarja Avgust Kotman. — Vsak v svojo odgovornost.